

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De his quibus ut indignis

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

Certe capiet. z sic habes hic q statu equiparatur vltime voluntati non contractui. vt et habetur p flo. in. l. ciuitas. si cer. pe. z vide bar. b. queret in. l. ij. s. d. in die adiec. z in. l. vltimo. in. fi. j. d. stip. ser. p bal. de pat. ce. pstan. i. r. col. z facit qd no. bar. in. l. g. qd astrin. gende. p. illu. ter. ad. fi. de. ver. ob. z in. l. p. sti. ad. mul. cipa. que. fa. ciunt. ptra. s. j. bar. hoc. i. ter. minis. vide. voluisse. in. l. i. C. d. bis. q. vt. idig. z. ex. p. p. se. dicit. bal. ita. de. cla. ra. in. ti. de. pa. con. stan. i. ver. crimina. libus. cu. ius. dictu. forma. liter. retulit. in. lo. es. po. p. ti. in. prin. viij. col. d. iu. si. z. iur. ibi. dixit. q. ma. gis. accedit. vltime. volu. tati. q. con. tra. ctui. hac. du. bitatione. for. mauit. etiam. bar. z. no. de. cidit. in. l. su. s. h. s. de. he. redi. in. fi. z. adde. bar. in. l. quoties. la. ij. i. lec. anti. C. d. fidei. co. z. in. l. i. C. de. sacro. fan. ec. cie. z. q. acce. dat. magis. co. tractui. tenet. bal. in. l. ea. d. mum. C. de. col. vide. ta. me. bal. in. d. l. o. es. populi. ad. fi. bal. i. l. z. si. post. tres. in. viij. col. i. lec. sigs. cau. tio. z. q. equi. paretur. vlti. me. volunta. ti. z. id. tenet. Bar. z. imol. in. l. no. solu. z. morte. de. oper. no. nu. circa. pe. col. z. ista. satis. pla. cet. p. no. i. d. l. i. de. bis. q. vt. idig. pre. ter. q. vbi. agi. tur. de. inter. pretatione. le. gis. vel. statu.

dicamus no ptinere ad nouas leges. i. ad leges iniquas. vel aliter itelligo hanc. l. put iacet z po no exēpluz p. l. hac edictali. C. de secū. nup. nam testator non pōt relinquere vxori sue plusq̄ vni filio ex prio mrimonio. pone ergo q̄ testator reliq̄ tñ vxori sue q̄ nō poterat capere totū tpe re stamēti: sed tpe mortis capax erat. certe capiet to tuz: q̄ regula cato. nō ptinet ad nouas leges. Eodē mō pone in statuto qd dicit q̄ legatum fa ctum forensi nō ualet legatarius erat forensis tē pore testi: postea effectus est ciuif. Certe capiet nō obstat regula cato. nec obstat si dicit uulpi anus nō cogitauit de his legib: q̄ verū est spe cialiter lz vniuersaliter bñ cogitauit. appellemus ergo oēs legem nouā que inducit ipe dumentum circa legatū: que tñ lex sit facta post regulā cato. Quero que fuit rō hui. l. Forte voluit dicere q̄ regula cato. fuit facta p verba pteriti tps: vel preteriti iperfecti. vñ nō trahit ad futura: q̄ di cit si decessisset inutile foret. hoc nō p̄z: q̄ lex sp loq̄tur: vt. l. i. s. de cō di. ex. l. z. l. arriani. C. de he re. q̄re dic q̄ in reg. cat. erāt pla verba ex qb̄ u ul pian hic collegit q̄ regla illa n̄ ptineat ad poste riores leges al. pōref ad posteriores trahūf: z eō vt. l. nō est nouuz. z. l. s. z. posteriores. s. de legi. Quero qd si ignoram q̄ sint leges facte p re gulā cato. qd in dubio presumemus. Certe oēs cōstitutiones q̄ sunt in codice vel in instru. que cōtinēt aliqd noui iuris appellabuntur noue le ges cū fuerint facte post istam. sed in legib̄ posi tis in isto libro dicem̄ regu. cato. hēre locū: nisi aliud appareat: ut. l. cetera. s. de leg. i.

De his que pro nō scriptis hēntur. Rica.

Quis. Licet in stō z legatū sit p nō scriptū scō heredis. substitutio tñ z fideicomis suz remanet in suo robore. h. d. No. tex. ibi. nam senatus. ex quo hēs q̄ si lex iponit penā statim annullat z infringit actum. z istud mēbruz omisit Dy. in. c. que ius. de re. iur. li. vi. lz in d̄riuz videat casus. s. de diuor. l. fi. qd̄ examinari i. l. p̄tor. s. i. de op. no. nū. C. op. z v̄ q̄ bec istō que ex pte zē. valeat: vt. l. hoc ar ticulo de here. isti. So. intellige recitauerit in ta bulis quas faciet in futurū: z sic verbum recita uerit intellige in futurum: vt dixi in. l. hoc articu lo. Ultimo no. hanc. l. ad id qd̄ dices. j. e. l. fi. seg tur. l. que in testō. in qua nihil est.

Ex. l. sequenti. Hereditas legata fratrib̄ minoribus habet p nō scripta. idē de legato facto dānato ad mor tem uel ppetuum carcerem.

In metallum. Quod penitus incapaci nō querit fisco. Itēz q̄z ē capax legati alimētorum. h. d. C. op. id qd̄ au fertur ab idigno applicat fisco: vt. j. ti. i. p totuz z. l. papinian. s. meminisse. de inof. test. So. ali ud ē que eē incapacē. aliud que eē indignū: vt. p bal. hic. Et p hoc cōsului q̄ si fratres minores instituant heredes hereditas ē p nō scripta z re manet apud heredes ab intestato: quia. c. exiui. de ver. sig. in de. dicit q̄ totaliter sint ois heredi tatis incapaces. C. op. in. fi. de le. s. e contrario Glo. sol. z nō bene. Tu dic q̄ ibi casus supueni ens tēdit ad eūdem effectū cū ipso legato. h. ad aliū effectū de quo p dy. in. c. actū legitime. s. re. iu. li. vi. vt dixi in. l. plurib̄. s. si placet de ver. ob. C. ultimo no. h. ac. l. scitis enī qd̄ dānat ad mor

tē sit seru pene: vt. l. qd̄ ad statū. z. l. g. vltimo. de pe. z. l. eius q. s. pe. d. testa. z sic oia legata sibi fa cta irritant: z sunt p nō scripta vt h. qd̄ tene mē ti. Idē si aliqs ē damnatus ad ppetuū carcerem nā qd̄ eēt ei relictū eēt pro nō scriptū: nisi i cā alimētōz: vt h. z. l. suos ad custodiā. de adi. et ci. leg.

Ex. l. sequenti. Si legatū sit coram duob̄ testib̄ ticio z gra uatur q̄ restituat pio loco: legatuz remanet pe nes heredē cum onere suo.

Quod quis. C. op. C. de ca. du. tol. s. in prio vbi p nō scripta remanēt sine onere. So. fm Dy. z oēs hoc veruz qñ culpa legatarij est p nō scriptuz. ibi vero est p non scriptuz ppter de fectum substātie persone: q̄ psona non suberat. dico q̄ ille. s. stat in terminis suis. nā habet locū quādo est p non scriptū: q̄ persona legatarij de ficiēbat: ut ibi. secus si ex alia cā: vt q̄ ibi ascripsit in testō: vt hic. vel q̄ prima voluntas fuit captato ria. nam ex his casib̄ remanet cū onere: vt hic. z. s. e. l. i. in fi. C. Beinde aduerte: scitis q̄ legata ad pias causas valent cum duobus testib̄: ut in .c. relatū. extra de testa. sed q̄tū ad alia stat iu ri nostro: q̄ regruntur. vij. vel. v. modo testator legauit uni coraz duobus testib̄: z euz grauauit de restituendo ecclesie vel paupibus. certe istud legatū est p nō scriptuz. sed remanet apud here dez cū onere suo. casus est hic qui est optia limi tatio ad. l. i. s. in prio. C. de cadu. tol. Item illud qd̄ aufertur in penā alicui nūq̄ transit cū one re: vt. l. recusare. s. si vacantiū. ad trebel.

De his quibus vt indignis. Rica.

Ex. l. sequenti. Offensa dicitur illud q̄ nō meref penā: z an mortuus possit offendi: ita ut ille q̄ dormiuit cū vxore defuncti amittat legatū sibi factum. Et an legatū reuocef si iuria fiat ignorantī.

Ius. Qui post mortē defū. cti ingratitudinis cāz cōmittit pdit legatum. h. d. C. op. q̄ nō auferatur ab eo tanq̄ idigno: sed debeat remanere penes heredes vt. s. de adi. le. l. iij. Sol. ibi qñ cā ingratitudinis cōmittit uiuo testatore. vnde defunctus v̄ cum reuocare. hic post mortē fuit ingratus. vñ appli catur fisco. C. Itē op. ex eodez facto qd̄ nō debz cōsequi penaz z premiū. So. ut in glo. z vltia so. est vera. de quo per Dy. in. l. de certo. de suspec. tu. z. c. qd̄ ob gratiā. de reg. iur. lib. vi. Ex hac. l. singulr not. q̄ illud qd̄ nō meretur penā d̄ of fensa: ut hic sufficit enīz q̄ iuste ad iracūdiā eū p uoces: vtputa: q̄ hoc facere pōt licite: lz si hone ste: vt h. vides. z sic. l. i. testō. s. d. ma. ref. q̄ dicit q̄ offensa est q̄ offensa nō possit esse: licet quis pe nam nō mereatur dixi. in. l. licitatio. s. qd̄ illicite. de publi. C. Alterius no. q̄ mortuus pōt offen di a deo qd̄ quis priuaf relicto. z per hoc potes dicere veram esse glo. l. fororem. in fi. C. e. q̄ ille qui cōcubuit cū vxore defuncti post mortē eius indignus est legato: z sic applicat fisco: ratio q̄ si uiuo defuncto hoc fecisset ipsuz ad iracūdiā prouocassz. ergo idē post mortē. Quero qd̄ in ignorāte: cōmisit aliquis culpaz contra igno rantem z si ille sciuisset esset contracta inimicitia quid iuris: an reuocef legatum. Certe si hoc est in mortuo multo fortius hoc est in ignorante: lz

ti. qz in. l. vel statuto sit stri cta interpre tatio. l. p̄spe. rit. j. q. z a q bus. sic in cō tractib̄ no. d. l. quicquid. z z ibi bar.

De his q̄ p nō scriptis habētur. Ru brica.

Si me tallum nō p̄bat hic. p bal. in auē. ingressi. cir. ca. vij. col. cū se. C. d. sacro fan. ecclē.

Causa ali mentorū. Et idq̄ dicitur q̄ daf actio icapaci quo ad alimenta. in tantuz est verum q̄ etl am daf actio iniuriaruz p pter denega ta alimenta. tex. ē. l. i. si vi cium. j. de re iudi. quā j mo. dicit ibi eē singu. ad ampliationē huius. l.

De his qui bus vt idig. Rubrica.

Ius. offen sa. Mo. pri mo. ex hac. l. quid dicitur offēsa. z hoc facit contra dictū bar. in l. si ita stipu. s. griso. in fi. de verb. ob. C. Alterius not. adde qd̄ no. bal. in. l. id qd̄ paup bus. i. r. col. de epi. z cle.

Quero quid. Adde bart. l. i. fidei cōmissū. z qd̄ not. imol. in. l. ij. i. fi. d. vul ga. z pupil. ad si. prin.

tunc nō aufertur tanq̄ ab indigno . sed videtur reuocatū legatū tanq̄ si testator sciuisset. glo. est in. l. fideicommissum. C. de fideicō. ratio est: qz legatum ibi nō erat adhuc legatario quesitū nec testamentū erat morte p̄firmatū hic. secus. z bec no. ad limitationem eorū que dixi in. l. iij. in fi. de adi. le. Item no. propter testes q̄ ad hoc vt dicamus aliquem testem eē inimicū alterius sufficit offensam eius factā inter eos lz alter ignoret.

C Alio igno- ret. Quid dicit h bar. i igno- rāte. z imol. z dno frācis. de rampo. in c. rainaldus. de testamen- b a Citerf. z h hēf gl. sing. quā vide in d. au- serf q̄ pena trāsēntis ad sec. nup. nō bz locū i ma- sculo. C Rū deo. Rāpha. ipu- gnāt h i. l. i. q̄ de vul. e pup.

Afertur. Qui p̄tra tabulas petijt indignus ē oī cōmodo ex eodē testamento. Item qui cōtra mandatū principum vel senatuscōsultum uxorem duxit indignus est oī cōmodo ex eius te- stamento. sec^o in vxore ducta. h. d. C Quero qd̄ remedium possit esse: vt filius preterit^o habeat hereditatez fratris ipuberis. Rūdeo vt repudi- et ex substōne z adeat ab intestato: vt. l. iulianus de acqui. here. z. s. de leg. ij. l. cum pater. §. titio. C Quero qd̄ si domina sciebat nuptias nō vale- re. Rū. tunc nō poterit capere: vt. l. uxori maritū . s. de usufru. le. z. l. prefectus. de ritu nup.

P Apinianus. Not. q̄ deli- ctum nō egre- ditur p̄sonaz eius cōtra quā cōmittitur quod intelligo verū in inimicitijs que p̄trahunt faciendo iniuriā in personam: vt. l. lege cor. de in- iur. z. l. iij. in fi. de adi. le.

C An istud principuz. l. habeat locū cū quis ac- ceptat legatum siue scienter siue ignoranter: ibi Querit. Et an cū quis p̄duxit instrumentū pos- sit dicere illud nō valere: ibi. Quero. Et an pos- sit illud dicere falsū: ibi. Quero si. Et an pendē te causa nullitatis testi possit peti legatum: ibi. Sed quero. Et an possit q̄ fundare intentionē suā ex instro q̄ ipugnauit: ibi. Sed q̄ro si. Et an cū duxit instrumentū falsū possit illud postea di- cere verū z se ex illo iuuare: ibi. procedo. Et qd̄ si nō ipugnauit testamentū: sed negauit nō eē fa- ctū: an possit se iuuare ex illo: ibi. Quero. Et an ex positione negata q̄ possit se iuuare: ibi. Que- ro aduersari^o z. Et an possit reuocare reuocatio- nem mee positionis: ibi. Sed circa.

Est legatum. Primo po- nit an ille q̄ cōsecutus est legatum possit testamētum infringere. Scōo an ille q̄ uoluit testamētū infrin- gere possit legatum cōsequi vel retinere. Tertio iuriscōsultus ponit modū dicendi nullū. Quar- to ponit qd̄ habeat facere iudex in cognoscēdo z p̄nūciando scōa ibi: ille aut. tertia ibi. de eo sō quarta ibi: p̄hibende. C Circa primā partē vt deamus positionē casuuz q̄n est testm̄ falsū vel nō solēne nō possūz approbare ip̄z. iō accipiēdo legatūz nō prohibeor dicere falsum vel nullū: lz testm̄ quod est inofficiosūz filius potest legatum ip̄z accipiēdo cōfirmare: qz in sui fauorē est itro- ductūz. Ex hoc seqtur q̄ ille qui accipit legatūz ex cā preteritiōis de se facte nō possit dicere nul- lum: qz accipiēdo legatum cōfirmare v̄t: ut no. i. l. filio. de iniusto testō. Querit glo. vtrū istud principium debeat intelligi siue scienter siue igno- rāter q̄ accepit legatum. z videtur q̄ debet in- telligi quando ignoranter. Nec ob. l. licet. C. de fal. z. j. de fal. l. si ignorans. In contrarium vide- tur rō: qz si sic intelligeret nō eēt falsum ex vna pte z inofficiosūz ex alia: qz idēz eēt i inofficioso: vt. l. mater. de inoff. test. s. Glo. in. l. licet. z q̄ de- beamus^o distinguere scientez ab ignorāte. Lp. ibi nō exāminat. Ego dicerem sic. si aliquis vel-

d p Est le- gatū. lz q̄ debeamus bal. ibi lz z- ruz v̄z q̄ et si scienter ag- nit legatum possit redar- gui de falso.

let contendere testamētum falsūz excipiēdo q̄ ipse hereditatem possideat pōt etiā si scienter ac- cepit legatum: qz testamentum non confirmauit nec confirmare potuit: vt dictum est. sed si vellet contēdere testamentum nullum vel falsum agē- do: tunc nō possit si scienter accepit: quia accipi- endo legatum scienter ex testamento videtur re- pudiare hereditatem ab intestato: vt. l. clodius . s. de acqui. here. ergo testamentum nō cōfirma- uit: qz non potuit: sed hereditatem repudiāuit. Et si dicis tunc nō est differentia inter falsum et inofficiosum. Respondeo differentia est in hoc q̄ in primis casibus huius. l. si ipse errauit in fa- cto vel iure nō p̄iudicat sibi: sed in. ij. r̄iso. f. inof- ficioso: si acceptaret legatū per errorē iuris p̄- iudicat sibi: vt. l. si patronus. j. si quid i frau. pa. Sed illi. l. potest r̄i d̄ri: qz ibi in patrono cui nō est ita debita hereditas liberti sicut patris filio: ut probatur in. l. si patronus ex parte. j. de bo. li- be. z. l. eum qui. C. de inoffici. testa. z. l. etiam. de bo. liber. sed si erraret in facto ibi nō p̄iudica- ret: vt. s. de inoffi. testa. l. mater. z nota. in. l. qui fideicōmissum. s. de lega. ij. z quod dicam in. d. l. clodius. Querit videtis hic q̄ ille qui acce- pit legatum potest dicere testamentum falsum. Item nō iure factum. pone q̄ aliquis produxit instrumentū in iudicio: an possit dicere illud in- strumentum non ualere. Dic videtur text. q̄ sic. nam ex testamento consecutus est legatum: z sic testamētūz produxit: z tamē potest dicere nullū vel falsū sed potest respōdēri q̄ hic fuit cōsecu- tus extra iudiciū sine aliqua p̄ductione. quare dic. Quandoqz volo dicere instrumētūz nullum p̄pter defectūz mei cōsensu: vt si erat venditio facta ab aliquo meo p̄curatore p̄curatorio no- mine mei: z ego nō habui ratū: z nō possum^o di- cere nullū: qz producendo instrumētum appro- baui: vt. l. iij. §. falsus. rem ra. habe. z quod dixi i. l. filio preterito. si vero volo dicere nullū ex alia causa cuius approbatio nō stet in potestate mea tunc possum. casus est hic quantūz ad exceptio- nem sine dubio. Itē quantūz ad actionem: qz ali- as actiones cōpetentes alicui ita nō potest quis de facili repudiare sicut heredis: vt. l. quis ergo . s. de pecu. z. l. iij. s. pro so. z. l. si quis vi. §. differ- rentia. de acqui. possel. nec productio illa facta in iudicio potest habere v̄z pacti non petendo. quoniā fit ad diminuendum ius aduerse partis nō ad augendum. ergo zc. vt. l. legata inutiliter de adi. lega. z. l. legata. s. de lega. i. C Sed cōtra predicta ob. C. de testi. l. si quis testib^o. Respon- aliud in teste cuius persone approbatio potest stare in prāte mea cōtra me. aliud in instris: vt su- pra vidistis. C Itē cōtra hoc op. qz si ego p̄du- co instrumentū videor oīa que sunt in instro p̄- teri: vt. l. i. §. edē. s. de eden. ergo lz instrumentū in se fit inualidū: tñ s̄ me probat rōne cōfessiōis Rū. ille q̄ p̄ducit instrū nō p̄stetur oīa simplr: sed eatenus quatenus instri p̄bat. hoc p̄bat in- hac. l. qz lz cōstetur testi eē: tñ est verū q̄tenus p̄bat: qz postea possūz ipsum falsūz dicere: sed si ponerem^o cōfessionē eē factā nō respectu instri: sed simplr: tūc lz instm̄ apparet postea nullum. nō tñ p̄pter hoc a cōfessione recedif. ita t̄z Inn. in. c. cū venerabilis. ex de excep. Istud vltimū di- ctūz puto verū^o si q̄ diceret instm̄ nullū simpli- citer. sed si quis allegat errorez z ad p̄bationem erroris induceret instri nullitatez: tūc sufficeret: z videtur erronea confessio: ut. l. cum post. C. de iur. z fac. ign. Querit si produxi instri: an pos- sūz postea dicere falsū. Tex. est hic q̄ sic: sed dixi

C Et nō pos- sus. an pdu- ces instrumē- tū videat ra- tificare in co- p̄tēta zc. h̄i- facit ter. i. l. appellāti. et ibi vo. meuf j. de ap. imo fontius dicit bal. in. l. i. C. vt ea q̄ defūt aduo. ut ibi per eū. z vidē q̄ no. bar. i. l. aurel^o. §. pe- de li. le. h. ia- bu. videt ex p̄se tenere z ruz in. l. ni- mis graue. C. de testi. z no. imo. i. e. cū venerabi- lis. de excep- e v̄z qd̄ no. io. an. p̄ spe- in ti. de istr- edi. §. vidē- dūz. §. nunc- estibead. et ad h̄ est don^o ter. i. aut. ad- hec. de fi. in- stru. z vide- no. p̄ guidō- de lu. i. aut. figs in aliq̄- de edendo. C Puto ve- rū. Et idēz t̄z Inn. in. c. cū- oliz. de celi- z vide gl. in c. p̄stūz. de testi. z Inn. de puic. euz- olim z bald- in. l. i. altis- v. ad fi. C. s̄- fidelcō. lib. z i. l. cū pactūz C. de lib. cā.

Dicere falsus. Et ibi videtur bar. d. fal. h. post med. iij. col. in v. qro qd si dixi nullu & adde quod no. bal. post bar. i. l. dec. de ob. obl. z de hac materia habet et p. ro. z ang. i. l. i. s. si qd simpliciter. de ob. obl. **R**enunciatio. No. co. filiu. z facit qd no. dicit spe. in ti. de pba. s. nuc. dicendū. v. qd si dicitur qd dixi in au. iudic. C. de iudic. z adde bal. i. d. l. vbi pactu i. vi. col. **S**e fundare. vt no. Inno. in. c. mulieres. de quo p. bal. i. au. c. tra. q. p. p. in. vi. col. C. de no. nu. pecu. e. m. l. h. cre. ditio. i. fi. cu. co. cor. C. de ser. pig. da. z vide bar. i. l. pap. s. h. nec ipube. de in. offi. testa. **Q**uero aduersarius. Vide bar. in. l. naturali. ter. s. nihil p. mune z ibi habet aliqd de acq. poss. in. vi. z bar. i. l. l. u. heres. C. de repu. heredi. z vide p. do. An. to. i. c. ex. pte. decani. d. re. scrip. z bar. i. l. non. q. s. j. d. excep. bal. in. l. i. in. iij. col. C. de co. sel. z in. l. cu. pactu. C. de li. cau. z in. l. si magnum. C. q. accu. Et ad bar. h. vide ange. z ro. in. l. i. s. si qd simplici. ter. d. s. ob. p. doc. i. c. i. de co. sel. in. vi. p. ang. i. co. filio. clij. z vide oino. no. p. bal. in. l. iij. C. d. re. pu. be. z bal. in. l. sicut in. fi. co. ti. que. not.

si pduxit ignorater possum postea dicere falsus. vt h. secus si scieter. ro. est qa tuc possum de falso accusari: vt. l. si qd falsum. C. de fal. z. l. si vteris C. de fide i. stru. z eiusde rei noie cui possuz accusari de falso aliu accusare no possum: iux regulā positā in. l. apud antiquos. C. de furtis. **E**leni amus ad scdam partē. op. ad h. ille. z videt qz su perfluat p pcedētia. So. glo. qz h tractat eādez materiā quā supra: s; in hoc differt: qa supra ac cepit legatū postea tractat de virib⁹ testi. h econ tra. ponit z aliā dñam vt in glo. p. sed pma dñia no est hā: qa h loqtur etiā qñ primo acceptauit legatū: z postea tractat d virib⁹ testi. qre collige dñam ex diuisione quā dedi in tex. **O**p. qz ille qui no obtinuit repellat a legato: vt. C. e. l. alia. So. qdā qz h succubuit ibi desinit. hec no est hā qa hm hoc no esset dñia iter eū q dicit no iure factum z q dicit falsum. quā dñiam tex. vult facere. dic ergo qz dñuz loqtur in eo q dicit falsum z in officiosum. hic no in eo q dicit no solēne. **S**z quero de rōne diuersitatis qua ponit dy. in. c. ex eo. de re. iu. li. vi. Tu dic qz ro. est: qa ille qui dicit testm no iure factū no ipugnat iudiciū vel volūtatē defuncti nec eā negat. ille hō q dicit falsum vel inofficiosum directo negat ipam: quā rōnez ponūt doc. in. l. polla. C. e. z tex. j. p. s. z facit. j. .e. l. penul. **I**te op. dicit h nec obtinuit. inuit ergo si obtinuisset dicēdo nullū posset petere le gatū. z tra. C. de fidei cō. l. h. Glo. soluit duobus modis illa hā qa illud ibi est in odiū mentietis. vel dic qz ibi i eo q solēniter testari uoluit: ut ibi p. **I**te op. s. de peti. here. l. lucius: vbi ille q dicit falsum pōt petere hereditatē. So. ibi no pe tit hereditatē ex eodē testamēto: qa oē comodū ex illo testamēto p dere dy: sed petit ab itestato: z sic alio iure qd ex testō no depēdet qd pōt. j. e. l. h. **I**te op. s. d. leg. ij. l. lucius. s. fempronia. So. ibi no dixit testm falsum: sed tm dixit p pso nas heredū. **E**xtra glo. quero dicit h qz ille q dicit testm nullū z no obtinet no repellit a lega to. **S**ed qro vtrū cā nullitatis pendēte possuz petere legatū. Rūdeo no: qa p petitionē legatū fieret p iudiciū cause nullitatis. ergo zc. vt de pe ti. here. l. h. qz. z. l. no distinguemus. s. si qz. s. d. arbi. dixi in. l. h. rē. de excep. rei. iudi. **S**ed qro si dixi nullū vel ipugnavi instrm pductū an pos sum ex eo fundare intētionē meā. Dic qñqz qz i pugnat instrm ex cā q cōtinet manifestū errorez iuris z hoc nullo mō sibi p iudicat: vt. l. ornāmē toz. de au. z ar. le. **Q**ñqz ipugnat ex cā que iuris errorē no p tinet: z h aduerte si qdez ipugnat ex cā que stat in volūtate ipsius vt instrō facto a p curatore qd ipse dicit no habere effectuz qa ipse no approbat hoc casu no pōt se fundare postea ex illo instrō ad actionē s; ad exceptionē sic: vt. l. dispēfatorē. in. fi. j. de solu. **Q**ñqz qz ipugnat in strumentū ex cā q ex ei⁹ volūtate no depēdet: vt qa dicit instrm factū dolo vel metu vel ficticiū z filia. hoc casu si quidē ipse desinit ab ipsa ipu gnatione sine dubio poterit ex eo fundare intē tionē suā: vt. l. alia. C. e. z. l. papinianus. s. me minisse. de inoffi. testa. si vero no desinit s; illas exceptiones opposuit nec eis renūciat: tunc ex illo instrō se fundare no posset qa eēt sibi dñuz: vt. l. i. C. de fur. vñ cōsiliū est qz an cause expe ditionē illis exceptionib⁹ z ipugnationib⁹ renū ciet⁹ si vult ex eo se iuuare. Ad vnū tm aduerte qz lz ex illo se fundare no possit: tamē iudex iuuabit qñqz eū ex officio suo ex illo instrō. vñ si ille q p duxit instrm h; suā intētionē fundatā ex alijs p

bationib⁹: tūc iudex no iuuabit eū ex illo instrō qd nixus es ipugnare. h est tex. z in. c. cū olim. c. de testi. z ibi p Inno. s; si pars q illud instrm p ducit fundaret itentionē suā illius instrm vigore z sniam obtineret: tūc iudex ex vigore illi⁹ instru menti iuuabit partē ipugnātē eatenus quaten⁹ apparet iudici partē victricē non fouere iusticiā. pōt enī iudex hoc facere lz pars hoc no possit al legare: vt. l. vbi pactū. C. de trāfac. z ibi no. s; ve rā lec. **A**zo. qd etiā t; Inno. i. d. c. cū olim. **P**ro cedo vltērius z videamus de falso. aliqs dixit in strumentū falsum. vtrū possit postea dicere verū z ex eo fundare intētionē suā. **L**erte in eodē iudicio si desinit pōt: vt. l. alia. C. e. z. d. l. papinia nus. s. meminisse. als secus vt h p. sed in alio iudicio est aduertendū: si qdē sup falso fuit pnū ciatū icidēter vel pncipaliter. puta qa pncipalis qd no poterat terminari nisi tacite pnūciaref sup falso z hoc casu i alio iudicio pars no poterit se fundare ex illo instrō siue obtinuit qa est falsuz: siue succubuit qa idignus. sed si sup illa falsitate nihil est pnūciatū qa pncipalis qd poterat ter minari illa omiffa: tūc i alio iudicio ex illo instrō poterit se fundare: vt no. Inno. in. c. mulieres eē de iure iur. z doc. in. c. cū venerabilis. c. de ex cēp. **L**erte vltimū dictū puto verū qa cū non sit pnūciatū pōt desistere: vt. s. dixi. s; primū dictū eius qd si est pnūciatū no possit no placet: nam istud tm reperimus in instris pncipalibus ad vlti mas volūtats qz ille q dicit falsuz nec obtinuit i dignus est. vñ no puatur pper hoc debito: imo debitū remanet z applicat fisco. cuz ergo in alijs instris hoc no repis q sūt inter viuos ergo fisco no applicat. no enī est de causis q ponūtur in. l. i. de iure fis. z hoc titulo. cū ergo no applicetur fisco z no deperit parti puto qz i alio iudicio po terit agere lz succubuerit in illo. ar. l. aurelius. s. fi. s. de libe. le. **Q**uero qd si no impugnavit te stamentū lz negauit id simpit eē factū uel scuz esse celebratū vtrū possit postea ex illo se funda re. **E**t uidet qz no: qa ipugnavit iudiciū defuncti cū dixit testm no eē factū zc. eadē rōne q si dicit falsum. **S**riuz credo p. l. si qz inficiat⁹ in pñ. s. de po. **H**ec ob. si dicit qz iudiciū defuncti ipugna uit: qa ille leges loquūtur qñ ipugnavit aliqd iu diciū qd limitate pducebat. secus si simpit dicit testm no esse factū: ut. l. si qz inficiatus. **Q**uero aduersarius fecit unā positionē quā ego nega ui z sic ipugnavi eā: vtrū ex illa positione ego z ipse possumus nos fundare. **S**pe. in. ti. de posi tionib⁹. s. viij. h. i. dicit qz no z bñ rōne prieratis qa si nego eā no possum dicere uerā: ut ibi ipse dicit. **Q**uid ergo sit faciēdū. **L**erte erit faciēdū qz ille q negauit si vult ex illa positōe se fundare reuocet negationez suā z dicat se errasse z asser tioni illius se uelle credere: qd sibi sufficiet: qñ aduersa pars pfitet illū errasse z uerū no dixisse. z assertiōi aduerse partis qz credere pōt: ut. l. i. s. h. als est. l. ij. s. qñ ac. de pecu. e. an. z. l. i. s. ce terū. in. glo. sup hbo illuserit. s. de uen. spici. uel ecouerso ille q posuit reuocet positionez suā di cēs se errasse credēs assertiōi aduersarij eadem rōne. **S**ed circa p dīcta isurgūt duo dubia po ne qz ego q meā negationē uel positionez reuo caui uolo iterū istā reuocationē reuocare an pos suz. **D**ico qz no p. l. si qz iusurādū. C. de re. cre. **I**te pone qz reuocasti positionez tuā assentiens mee positōi qd potuisti: ut. s. dixi. an ego pote ro reuocare meā positionē positā post tuā reuo cationē. **D**ico qz sic tā allegando errorē quē als

DEDE an expositione negata quis possit se tue ri pe. d. ac. p filio. c. c. viij. **S**ibi sufficit. hoc li mita eē vtz si statiz talis reuocatio fa cta sit p tex. in. l. i. C. de erro. aduo. dūmō doce at de errore p no. p glo. in. c. fi. de in iur. in. vi. z hoc voluit bal. in. l. edi. ta. in. xvij. colum. C. d. edē. **I**tem li mita hoc eē verū nisi ta lis reuocato fieret postqz ponēs iā p bauit positō nem qz tūc mihi pderit reuocato: vt voluit bar. i in. l. eū q in prin. p illuz tex. s. de iu re iurā. z an ge. in. au. s. triē. z semil. s. si eniz. z bal. in. locis de qbus. j. **I**tem limita eē veruz ni si negās vel let reuocare negationem vt ex cōfessi one p mium consequeret qz tunc non pōt fieri ta lis reuoca tio vt voluit bal. in. c. i. s. porro. que fue. pma cā benef. amit. z i. l. de eta. s. h. de iter ro. ac. z in. l. cōtra negā tem. C. ad. l. acq. z i. l. i. i. pe. col. C. de fur. z in. l. er roz. i. vj. col. C. de iur. et fac. igno. z i. l. neqz. s. ele ctio. s. s. no. ra. z in. l. ca q. C. de p dī. inde. z bart. z bal. in. l. cū qui. s. de iu re iur.

debeo pbare q̄ ex r̄sione aduersarij: quia illa r̄sio reuocata fuit. dz ergo pbari error sicut q̄n qs reuocat cōfessionē suā ut dixi in l. nō fatef. j. de p̄f. fm materiā. l. error. C. d iur. z fac. ig. zc. Quero ego negauī positionē tuā quā postea tu pbasti p̄ testes uel instra: an ex illis pbationib⁹ possum reuocare pbationē meā. Puto q̄ sic p̄. d. l. si qs ificiatus. in p̄n. solū enī positionē tuā negauī: nō aut̄ ipugnaui pbatiōes tuas. si enī pbatiōes tuas ipugnassez haberēt locū q̄. s. dixi. C. Venio ad tertīā partē. dī h̄ q̄ testm̄ dī nullū petēdo h̄ dicitē n̄ p̄ncipatr dicēdo nullū. Quero vtz possuz petere p̄ncipaliter iteri testm̄ p̄ncipari nullū. dicā in l. q̄ sub p̄ditione. in fi. de cō. di. instra. C. Venio ad quartā partē. q̄ro q̄liter debent intelligi ista uerba ex p̄sona zc. Glo. ponit multū dare. dic ut in ea. Tū iste tex. p̄t aliter intelligi z forte meli⁹. dictū ē. s. q̄ ille q̄ accusauit testm̄ de falso z succubuit p̄uas oī cōmodo ex te stamēto. an hoc sit simplr uerū. Ad q̄ r̄idet iuriscōsultus p̄hibēdi sunt. s. a p̄modo testi q̄ dixerūt falsum ex p̄sona zc. p̄stitū dū ē: z bec s̄ba exponūt p̄ totā. l. istā. z id q̄ dicit ex p̄sona. hoc est an debeat sibi noīe suo uel alteri⁹: ut. j. e. l. si p̄. id q̄ dicit ex p̄ditione. s. an sit p̄fisa. uel fili⁹: ut. j. e. l. s. fili⁹. Itē an fecerit inuit⁹ uel uolēs: ut. j. e. l. s. sunt q̄ putāt. z. s. aduocātū. Itē q̄ dicit erati subaudi sit maior uel nō. Itē q̄ dicit cā cognita. subaudi an tale lucrū sp̄deat ex testō q̄d ipugnare uoluit uel nō: ut. j. e. l. s. p̄ncipali. usqz ad fi. z sic ista s̄ba glosant h̄ p̄ iuriscōsultū paulū p̄ totā h̄c. l. usqz ad fi. z ita sentit glo. h̄ in fi. Ex. s. sequenti.

CAn ille q̄ se excusat a tutela testamentaria repellat a substitutōe pupillari. Et an auē. mioris debitor habeat locū cū testator scit eum quē dī mittit tutorē eē debitorē: z an executores testi q̄ accepit legatū possint renūciat̄ executōis offō.

Amittere. Qui se excusat a tutela testamentaria idigne est oī cōmodo testārio. secus si excusat a datiuā. z qui agnouit legatū in testō a tutela se excusare non p̄t. h. d. C. No. tex. ibi nihil enī zc. cōcordat. l. ex bis. s. de excu. tu. C. Sed q̄ro an ille q̄ se excusat a testāria tutela repellat a substōne pupillari. Casus ē q̄d nō in. l. acutissimos. in p̄n. s. d. excu. tu. C. Op. de. l. ab admistratiōe. C. de lega. So. ibi in milite. rō est q̄a tutor eē nō p̄t. C. Itē op. de. l. filius. s. nō vī. s. de le. ij. So. ibi p̄ tutorē nō stetit: z sic ad legatū admittit. C. Itē op. j. de iu. repa. l. iij. So. q̄ ibi sp̄ale in illo p̄modo. Tu dic melius vt ibi nō. Deinde dī h̄ q̄ nō p̄tinet ad fiscū zc. Cōtra. id q̄d auferit ab indigno fisco applicat: vt. l. papinianus. s. meminisse d̄ inof. ref. Glo. soluit q̄ h̄ sit sp̄ale: sed hoc nō est uerū sed est regula q̄ vbiqz cā q̄re qs est indignus respicit utilitatē certe p̄sone id q̄d auferit ab indigno applicat illi. casus ē h̄. z. C. e. l. pe. C. Circa hoc q̄ro p̄mo vtrū hoc sit hodie correctū p̄ auē. mioris debitor. nā si testōr reliqz tutori ipse ē creditor pupillari: z sic vī q̄ nō possit eē tutor. Lerte fm opi. quā ibi teneo q̄n testōr scit eū quē dar tutorē esse creditorē tūc nō repellit: q̄a testōr eum approbauit. hoc mō intelligo opi. illoz q̄ dicūt q̄ illa auē. nō habet locum in tutela testāria: aut ignorauit ipsum eē creditorē: z tunc nō uiderur approbare cōditionez ei⁹ quā ignorauit: vt. l. in cōfirmādo. z. l. utilitatē. de cōfir. tu. z ita itelligo opi. illoz q̄ dicunt in tutela testāria illā auē. h̄re locū. mō ad p̄positū cū testator sciuerit illū futu

rum esse creditorē dico q̄ nō repellit z ita de scō cōsului: z ita etiā cōsuluit Dy. Mo. deinde h̄ ar. ad executores vltimarū volūtātū: vt si acceperit legatū eis relictū nō possunt renunciare officio executōis. Itē si renūciat repellit a legato vt h̄. Itē si repellitur illud legatū nō applicatur fisco vel legatario in quoz fauorē illud officium sibi fuit iniūctū: vt h̄. z. l. ij. C. de le. C. Altio no. hic q̄ aut ipugnauit iudiciū defuncti aut nō: vt dixi. s. in p̄n. huius legis.

Si pater. Qui in accusatiōe falsi succubuit perdit oē cōmodū q̄d sibi debet ex testō ex p̄sona sua vel alterius. se cus in eo q̄d alteri debet etiā si in eius sit positū p̄tate. h. d. C. Op. j. e. l. s. q̄ accusauit. So. ut ibi dicam. C. Op. s. si qs ali. te. p̄bi. l. i. s. i. So. glo. dic vt ibi dicaz. Tu dic q̄ aliud h̄. aliud ibi. Rō q̄a ibi seru⁹ uel fili⁹ nō habebat volūtātē defuncti cū testator in eadez voluntate decefferit licet pater vel dīs nixus sit ipugnare.

Ex. s. sequenti.

CFilius. in publicis iudicijs an possit accusare inuito patre.

Si filius. Quero vtrum hoc sit vtz q̄ p̄ possit agere tā p̄ relicto facto sibi q̄ p̄ relicto facto filio. Glo. q̄ sic z bñ fm ista rpa fm q̄ filius oīa q̄rebat. sec⁹ in his q̄ patri nō acq̄rent. de quo p̄ doc. in l. iij. s. si fili⁹. s. q̄d q̄s iuris. C. Altio no. h̄ casuz q̄ in publicis iudicijs filius p̄t accusare inuito patr. ecōcor. tex. l. inter liberos. s. filius. de adul. cōtra glo. l. nō soluz. s. necessitate. de bo. q̄ li. de quo dixi plene. in. d. s. filius.

Qui accusauit. In iure questio post accusatiōez nō dicit qs indignus. h. d. C. Op. z vī q̄ etiā si aliqs agit ex p̄sona alteri⁹ dicat̄ indignus: vt. s. e. l. s. pater. So. ibi ius ex p̄sona alteri⁹ iceperat cōpetere rpe accusatiōis p̄p̄osite h̄ postea. Ex qua so. no. q̄ illi q̄ agit iure hereditario non p̄t opponi exceptio rei iudicate dīij vel filis ex p̄lo ma sua. de hoc ē glo. in l. modestū. j. de excep. q̄d est no. C. Quero q̄d ecōtra aliqs succedit ei q̄ accepit legatū vel hereditatē defuncti. postea vult dicere testm̄ falsuz. querit an possit. dico q̄ sic. aut succedit ex titulo oneroso: q̄a emit z tunc repellit. casus est in. l. pe. s. i. de inof. ref. fm vnā lec. ibi positā: aut succedit titulo lucratiuo z tūc aut succedit i illā rē quā testator reliquerat p̄ncipaliter: z tūc repellit ab accusando: vt. d. l. pe. s. i. put ibi loqtur de legato: vt. l. si fili⁹ patroni. j. de bo. li. si fo nō succedit i illā rē p̄ncipaliter sed p̄ quādā p̄ntiaz tūc ab accusando nō repellit: vt. d. l. pe. s. i. put ibi loqtur in hereditate. h̄ distin ctiō p̄bat. j. e. l. q̄ ticij. C. Altio cēt. querē dum qd ecōtra. h̄ loqtur q̄n succedit i legato. quid si succedit in iure dicendi nullū vel falsuz vel inofficium dicam in. l. tutori. j. e.

Etati. C. l. op. C. e. l. polla. z dat mul. ras sol. dic vt dicā. j. e. l. tutorē.

Ex. s. sequenti.

CAn valeat testioniū testis nō citati: ibi. Qui timore. Et an q̄ fert testimoniu⁹ in cā capitali s̄ me sit meus inimicus. Et an statutū puniens dā tem auxiliū b̄nito p̄hendat eum q̄ p̄ ipso tulit testimoniu⁹: vide in fi.

His uero. C. Op. dicef testioniū cogit qs iuitus lz fallat in q̄ busdaz casibus: vt. l. lege iulia. z. l. inuitus. s. de testi. sed ille q̄ aliqd p̄tra testm̄ facit iuit⁹ nō dī i

CAdmittit re vltio no. add bar. l. l. a filio. s. ali. le. per bar. e. doc. in. l. i. s. leg. iij. cū cō. cor.

Sur q̄

¶ **H**is vero esse citati. An valeant testes non citati. Vide oino bal. in c. porro. q. s. fuit pri. cau. benef. amit. in glo. magna in v. no. coactus. p. illam glo. Et an testes debeant deponere iurati. vide qd no. bar. et doc. in l. liber totu. C. de testi. adde tñ qd no. do. anto. in c. in noie vñ de testi. vbi dicit qd valet dictu testis deponetio i pñtia iudicis et ptio lz no fuerit citat'

all. do. d. ro. et spec. in ti. de testi. s. q. liter. ver. iudex. et qd si iudex recipiat testes ex officio no p ductos. vid oino bal. i. l. pñtyteri de epis. et cle. in .ij. col. et i. l. libertoz. et ibi bar. C. d. test. et bal. in .l. ij. C. d. bo. auc. iud. pol. h. et vid bal. in auc. s. no uo iure. C. si cer. pe. item adde ad bec no. q. testis depones p. sum q. iur. tus deponat ita dicit bar. et post cu. ha bes i. l. pñty teros. de e. pñ. et cle.

¶ **Q**uero vtrū vtrū qui fert testi moniū in ca pitali cōtra me sit meus inimic' et an possit illum repellere a testificando cōtra me in alia cā. i. quo Jo. an. in c. meminim'. d. accu. i. gl. h. dicit qd si fuit testis cōtra me i. cau. sa criminali vel in cā ci. uili que erat oim bono rum vel ma ious partis qd repellit. ad qd e. glo. et ibi legit et no. in auc. si dicat. C. de testi. et hoc verū nisi co actus tuisz testimoniuz. q. tunc non pōt repellit vt inimicus alia aut nō repellitur. s. q. uita fides erit ei adbi benda in ar. bitrio iudi cis e. per. d. auē. si dicat. Ita dicit imol. in c. i. de iu. di. d. quo ibi latus p. cū. In oia aut cā ciuili videt qd si talis te stis fuit spō. te testificat'

dignus: vt. j. e. l. s. aduocatū. ergo et. Sol. glo. qd h logtur in eo qd dicit testimoniū spōte. s. hoc videt tex. in auc. de testi. s. si no ignoti. ibi festi nates et. et ibi tñ Ja. de bel. qd testes debēt eē ci tati nō sua spōte testificari: pbo hoc qa q se i ger rit vt suspectus: ut. s. de p. cu. l. q. oia. ¶ **D**ui' tñ more dicit Ja. de bel. qd semp testes debēt eē ci tati. als eoz testimoniū nō valet. tñ huic glo. nō rñdet: s. ad. l. lege iul. q. dicit qd admittunt spō te. i. nō coacti pignorb' uel mulcta. citati tñ de bēt eē. p hoc optime facit tex. eē de testi. co. c. i. ubi ppe appellat coactionē aggrauationez qd fit post pñmā citationē: sed mihi uidet qd dictū Ja. sit s. dictaz. l. lege iulia. ubi dicit lege iulia cauef ne iuitis dēnūciat: et sic nō debēt citari. et hoc eē uidet uelle. l. iuiti. e. ti. et sic respicit citationē uer balē. Preterea si ista opi. Ja. eēt uera seqref ab surdū. s. qd qd delinqre deberet. q. eni in pñmā ci tatione eē cōtumar delinqt: ut. l. oē delictū. de re mi. et sic seqref qd qd deberet pati se in pñmā cā poni qd est delictū. dic ergo sic. qñz qd se ingerit sponte ad testificadū nō citatus a iudice nec p ductus a pre. et isto casu ei' testimoniū nō valet. ar. l. q. oia. s. de p. cu. qñz qd a iudice nō citatus sed a parte requisitus pducit: et tūc ualet testimo niū ei'. tñ a uolēte dī testimoniū platū sponte: et de hoc h glo. loquit' et glo. l. q. cū maior. s. si sal sum accusauit. de bo. li. z. d. l. lege iulia. qñz qd deponit citatus a iudice: et tūc etiā ualet testimo niū ei': ut. l. si qñ. C. de testi. facit. l. euz ab initio quē admodū testa. ap. tñ si talis testis poterat re cusare ne cogeret: dicitur testimoniuz sponte prolatur et sic ualet: et hoc modo potest itelligi .d. l. lege iulia. sed si recusare non poterat dicitur testimoniū prolatur non sponte sed coacte

¶ **Q**uero lz ista sint uera in se an sint necessaria qñtū ad hūc tex. Rñ. iste tex. loquit' simplr nō di stinguēdo sponte uel coacte. uñ ipm simplr itel ligo. ¶ **N**ō. ob. s. aduocatū. que glo. allegat. nā lz qd cogat ferre testimoniū sic uel aliter. et iō tulit malū testimoniū merito dicit indignus: quia lz coacte dixerit nō tñ fuit coactus ad sic dicēdū. simile in pñde iudicāte. j. e. l. s. qdā. ¶ **Q**uero vtrū q fert testimoniū in capitali sit meus inimi cus. Dicit glo. qd sic. in c. cū. p. māconella. z. i. c. meminimus. eē de accu. als de testi. ¶ **I**ste. s. facit dicit statutu qd qñz pñstiterit auxiliū exbānito puniat in centū mō aliqs pñstiterit testimoniū p ex bānito. querit an puniat pena statuti. ¶ **D**ic tex. facit qd sic. tñ distiguēdū videt' vt in glo. hic di cit: qa est verū si pñstiterit testimoniū spōte. secus si coacte. facit ad. s. istū. j. de bo. li. l. q. cū maior. s. is demū. s. sed et si nō accusauit.

Ex. s. sequenti. ¶ **A**duocans vel fideiubens p bānito dicit pre stare auxiliū: ideo si p statuta esset phibitū dare auxiliū bānito ille icurreret penā statuti. ¶ **S**ūt qui putāt. ¶ **C**ep. de. l. q. cuz maior. s. si pñoni. j. de bo. li. So. ibi in portione debita pño no q nō ita de facili p dīf sicut illud legatū cū sit mere lucrū. ar. l. h. C. de codicill. Cōtra hāc sol. op. de. l. h. in pñ. s. de inof. tes. So. glo. qd iō ibi: qa qrela est magis odiosa qd bonoz possessio s

videtur suspectus: et pōt recusari: ex quo sponte se obtulit non citatus vt hic: nec pductus a parte fm no. hic. Si vō sponte se nō offert sed citatus vel pduct' a pte licet possit se excusare dicit spōte testificari et e suspect'. ita tenet Imol. in d. c. i. et ibi latius per eum. Et ex his dicit glo. no. in. c. super abbacia. de offi. dele. qd ille qui aduerfatur mibi in alia lite potest re-

cusari a me i alio iudicio in alia causa qñ illa quaz mibi mouet etiā si causa quaz habeo cū illo quez recuso non fit sua s. col. legij. quod e no. s. imol. in. d. c. i. si sit nō aduersaf nunc in alia instantia: s. alias fuit ad uerfatus tūc si i causa cri minali vel ci uili vbi age batur de oi bus bonis vel maior p te p id quod habetur i. l. ppter lites. de excu. tu. poterit recu sari. si vero fuerit alia cā ciuili vide tur qd non possit recu sari vel hoc relinquatur arbitrio iudicis. arg. eo rum que di cūtur in .d. auc. si dicat ita dicit imol. quod no. ad de Bar. i. l. .ij. in pñ. s. de test. et qd ibi dicit. et oio Im. i. c. cū oporteat. in glo. sup. ver bo inimicis. de accusa. et Imo. i. c. cū .p. d. accusa. et in. d. c. me minimus

¶ **Q**uidā et presidē. ¶ **C**epo. munus iudicādi est necessariū: vt. l. munerū. s. iudicādi. j. de mu. et ho. vñ nō debet repellī vt indignus. ar. j. pxi. s. ¶ **D**ui' timore dicit qdā qd isti male pu tauerūt. Dec so. nō est hā: qa iuriscōsultus non posuisset hic ista sba: qre gl. dicit qd hic nō dicit coactus qa spōte suscepit officiū qd nō plz: qa et aduocatus suscepit officiū spōte: vt. j. pxi. s. qre tu dic qd lz cogat iudicare: nō tñ cogit sic iudica re. vñ cū apparet p sniam appellationis qd male idicauerit cēfē idignus. ita loqf hic. ¶ **C**ōtra hoc op. qa sentētia in cā appellationis qñz pñmā sniam in penis reformat: vt. j. de ap. l. i. So. h de notat facti cōtingētā qd tñ regulariter nō presu mit. ita loquit' h et p dicitā intelligo qñ ex eisdem actis pñmā sentētia est retractata. secus si ex nouis pbatōib'. ar. l. eos. C. de appel. tunc enim nō erit quid ei imptari possit.

¶ **A**duocatū. ¶ **N**ota qd qui facit ex ne cessitate nō repellit vt i dignus. nā aduocatus hīci de necessitate facit et de necessitate sic facit. cogit eni suscipere et pce dere et prosequi sicut ei est delatum.

¶ **Q**ui pñcipale. ¶ **Q**ui pñcipale testamētū accu sat repellit ab oī cōmodo qd sibi debet ex eo vel ex ei' accessorio. sec' si ex alia uolūtate p se pñci paliter subsistēte. s. qd accusauit accessoriū nō re pellit ab eo qd sibi debet ex pñcipali. h. d. ¶ **I**n glo. ibi dū dicit qd tñ. So. ibi neutrū est accesso riū aliter' s. vtrūqz pñcipale: vel ibi ipugnat ac cessoriū. et sic nō ob. in glo. dic qd ibi non dixit te stimoniū lz pñfessus sit se uelle dicere.

¶ **E**i qui. ¶ **R**atio huius. s. est: qa tutela e onus: vñ suū dicitū nō remouet ipm ab onere s. a lucro: vt hic videbitis. ¶ **C**ep. j. de ptra tab. l. sub p dītōe. s. h. z. l. in seruitutē .s. s. z. si qd. de bo. lib. So. glo. qd aliud in cōtra tabulas vt in pñrio. aliud i querela vel accusatiōe falsi: vt hic. s. qd est rō. glo. nō ponit. qre tu dic qd ratio est. nā in accusatiōe falsi vel qrela iofficiōsi disputat solū de uiribus testamēti. et iō nō repel litur nisi ab eo qd debet ex testamēto vel uolūta te depēdēte ab eo: qm pēa delictū egredi nō de bet: vt. j. l. pxi. sed in cōtra tab. disputat de iure patris et filij et patroni et liberti: vt. l. filio. s. i. s. d. inoffi. testa. et no. in. l. ex duob'. s. h. de vul. et pu. merito dīz repellit ab oī pmodo qd hēt a pñe vel a liberto. Glo. soluit aliter in. l. etiā. de inoffi. tes. qd hic loqtur in donatiōe causa mortis nō cōfir mata testō. sed lex pñria loqtur in donatiōe testō cōfirmata. ¶ **C**ōtra hāc so. op. qd pñfirmatio non releuet aliqd cū donatio cā mortis p se subsistat sicut qñ debitor legat creditori qd sibi pure dīz: vt. l. creditori. s. d. le. i. So. pñfirmare id qd e p se ualidū nihil releuat' qñ in pñtate pñfirmatis nō e illi' actus annullatio: vt in exemplo pposito de debitore legāte creditori: qa nō e in pñtate debi

qq ij

cusari a me i alio iudicio in alia causa qñ illa quaz mibi mouet etiā si causa quaz habeo cū illo quez recuso non fit sua s. col. legij. quod e no. s. imol. in. d. c. i. si sit nō aduersaf nunc in alia instantia: s. alias fuit ad uerfatus tūc si i causa cri minali vel ci uili vbi age batur de oi bus bonis vel maior p te p id quod habetur i. l. ppter lites. de excu. tu. poterit recu sari. si vero fuerit alia cā ciuili vide tur qd non possit recu sari vel hoc relinquatur arbitrio iudicis. arg. eo rum que di cūtur in .d. auc. si dicat ita dicit imol. quod no. ad de Bar. i. l. .ij. in pñ. s. de test. et qd ibi dicit. et oio Im. i. c. cū oporteat. in glo. sup. ver bo inimicis. de accusa. et Imo. i. c. cū .p. d. accusa. et in. d. c. me minimus ¶ **D**istiguē dū videt' vi de pñe. de ancha. in. c. cū. p. de ac cusa. et vide j. s. pxi. ¶ **S**ūt qui putāt. ne fio p eo. Cōtra riū videt' te nere bar. i. l. furti. s. opē. de fur. et pe. de ancha. et alij i. c. cū. p. de accusa. ¶ **E**i qd nihil releuat. Et sic hēs h gl. sing. qd ad cō firmationez donationis cā mortis si requiritur adi tio post bar. i. l. i. mortis. j. de dona. cā moz.

toris illud debitu annullare: s; qm in pte cofir-
matis est illu actu no annullare: tuc releuat con-
firmatio vt debeaf ex cofirmate no ex pfirmato:
vt. l. i. r. l. si qm. s. de le. i. id si donatio fuerit cofir-
mata incipit debere ex testo. merito q testm ipu-
gnat ab ea repellit: r hec est vera so. qua et tenet
Ja. bu. in. d. l. etiā. Alij dicūt q hic loqtur in do-
natioe cā mortis quā pmisit no reuocare: s; qua
loquit. l. vbi aut. de dona. cau. mor. hec so. lz in se
fit rā tū no placet: qa illa donatio dī iter viuos
no cā mortis: vt. l. vbi. Itē oppo. secū dū p dīca
differt legatū a donatioe causa mortis. ptra istū.
de donatio. s. i. Rūde ibi dixit fere ppter illud
q hic dicit r ppter alia qa in quibusdā differt: r
rō huius differentie est qa donatio cā mortis no
pfirmaf testō s; morte. C. p. j. de iure hf. l. ed
cto. s. nihil vbi nihil itereff ex q cā qe no capiat.
So. illa determinaf p istā. r p. s. eos. in eadē. l. qa
nihil itereff dūmō vt indignus no repellaf: vt b.

Ex l. sequenti.

Cheres coficiēdo iuentariū si omittat vnū an-
prieuf beneficio falcidie in omnib. Et an q ne-
gat rem fuisse in bonis defuncti possit de illa re
derahere trebellianicam.

Escriptū. Pena no debet
egredi dicitū. b. d.
fite habetis in herede q coficiēdo iuenta-
riū aliqd omittit: vt p dat beneficiū falcidie solū
in eo qd omittit: vt. l. scim. s. illo. C. s. iure deli.
tū ista lex videtur hodie correctā p tex. in auē. s.
here. r falcī. s. scim. vbi dī si vnā rē omittit pōe-
re dolose in iuentario priuaf bñficio legis falcī.
in totū: r p dī etia bñficiū iuentarij. qd r ibi Ja.
de bel. r idē tenet By. s; Ly. in auē. sed cū testa-
tor. C. ad. l. fal. in. ix. q. videt tenere op. dicēs q
solū in illa re priuaf fal. qd mibi no placet: qa p
auē. pena omittētis facere iuentariū vī malignā
tis circa ipsam est aucta vt teneaf legatarijs in so-
lidū: qd de iure antiquo non erat. Itē est auē. q
omissio vni rei puet eū in toto: vt ibi dicit. Itē
puto q hec lex sit correctā in alio: qa h illud qd
aufert heredi p subtractionē rex applicaf fisco.
hodie vī q applicef legatarijs. nā tex. dicit q le-
gatarijs d; plene dare etiā de suo: vt in auē. s; cū
testator. r in corpore vnde sumif. C. Alitio no.
ex. ista. l. nā cū qdā fideicomissarius vniuersalis
peteret pdeicomissus fecit positionē q talis res
erat in bonis defuncti. ille habito termino ad de
liberandū rīdit q no credit: r postea fuit pba-
tū. Certe in illis legatū no poterit detrahere tre-
bellianicā: vt hic r. l. paulus. r. l. beneficio. ad. l.
fal. r ad trebel. l. paulus. vbi dī q est indignus fal-
cidia q aliqd egit vt fideicomissum periret: s; il-
q cofulte negat aliqd esse in bonis facit vt fidei-
comissū itercidat. ergo rē. Preterea dicit i cor-
pore de here. r fal. q qdāq malignaf circa falcī-
diā est indignus falcidia. ergo rē. Itē puto in
eo qui scienter negat fideicomissum esse relictus
qa circa fideicomissum dicitur malignari

Inimicitie. Propter ini-
micitias lega-
tū videt tacite reuocatur. r q cām status
mouet legato ē indignus r fisco applicabil. b. d.
No. hāc glo. qa ppter istas causas reuocaretur
feudū: vt. x. colla. qualr seu. amir. in pn. C. Que-
ro q est rō huius. l. q in pmo r scōo casu legatū
reuocatū no applicaf fisco s; remanet apud he-
redē: vt. l. ij. s. h. de adi. le. s; in tertio casu appli-
catur fisco. Rūdeo ratio eē pōt qa in primis ca-
sibus legatarius facit aliqd illicitū no pmittēte

iure. vnde videt mutata voluntas defuncti: s; in
ultimo casu iuridice fecit petēdo testatorē in ser-
uitutē reuocari. vñ no ita de facili psumif muta-
tio volūtatis. C. Tamē hoc oppo. d. l. filio. s.
seia. s. de adi. le. vbi. accusabat de falso. r sic iuri-
dice faciebat: r tū videt mutata volūtas. So. ibi
iuridice accusabat: tū suā ppriā vtilitatē vel in-
teresse no pntendebat. hic no pntendebat itereffe
pprium r cōmodū rei familiaris.

A fraudē. Dicit hic siue cy-
rographū dederit
rē. Cōtra. j. de iure hf. l. no intelligif. s. si
quis palā. nā ille q facit instrū publicū facit pa-
lam r sic in penā no incidit. Huius timore glo.
in. l. aufert. s. tacita. eo. ti. itelligit de cautiōe vel
cyrographo. s. priuato: r sic puto h debere intel-
ligi. Idem dicerē si fieret instrū publicū adbi-
bitis testib. r notario i quoz fide posuit q hoc
secretū tenerēt. tūc eni satis est tacitū fideicomis-
sum r habet locū qd hic dicitur.

Si quis. Rogatus restituere capaci li-
cer tēpore mortis sit incapax
legatū retinet nisi tpe mortis sit hoc expisse actū
. b. d. C. p. de. l. ij. dic vt in glo.

Tam quidā. Licet testamētū
secū dū no valet
tū ascriptis i pmo aufert hereditas tāq
ab indignis no aut plegata nisi aliud testatorez
sensisse appareat. b. d. C. Dicitur hic q testamē-
tum secū dū no valet. ptra imo valet. r instituti
in secū do sunt heredes licet idigni: vt. l. ex facto
. s. iul. de vul. r pu. So. glo. qa no valet qd ad
pmodū instituti: sed ipso iure bene ualet vt in cō-
trario. C. Cōtra hoc op. qa si hoc esset uerū: er-
go primū testamētū rumpif qd est ptra hūc tex.
So. glo. qd rūpif. r qd tex. dicit q no rūpitur ē
uerū. s. in effectu hoc etiā r Ja. de are. heclec. lz
in se fit uera no tamē qd ad hāc. l. nā si hoc eēt
uerū hereditas aufert vt ab idignis substitutis i
secūdo testamēto no in primo. sed lex loqtur de
primis heredib. ergo rē. quare tu legas hāc. l.
ut lra iacet: qa in scōo testō fuerūt instituti oino
no capaces. sed dices ergo primū testamētū ma-
neret totaliter i uirib. suis: ut insti. qui. mo. test.
infr. s. posteriore. r. j. de iniur. test. l. i. r. ij. So. i
telligo dictū iuriconsulti hic sm. l. quā ipse alle-
gat: qa hoc uerū quādo testator fecit secū dū te-
stamentū inualidū qa suos heredes reputauit i
dignos. sufficit eni q reputenf indigni etiā i no
solēni uolūtate: ut. l. hereditas. C. e. secus si in se-
cundo testamēto heredes simpliciter instituisset:
r q heclec. sit uera pba. ex. l. quā iuriscōsultus
allegat ibi dum dicit in eo cui psona rē. nam in
eo cuius noie cācellaf sit hec distinctio an cācel-
lauit qa heredes reputat idignos: uel no: ut. s.
de his q in tes. delē. l. cācellauerat. C. Ultimo ui-
de glo. ibi dū dicit. C. e. s. rei. ux. act. in pn. vbi
dicit q sit idē effectus uolūtatis facte no solēni-
ter r facte cū solēnitare: s; illud spāle fauore do-
tis: ut. l. i. s. solu. ma. Itē ibi dum dicit glo. s. s;
si pariter: dic ut ibi. Itē ibi per secū dā emptio-
nem inualidam receditur a prima. So. ibi secun-
da uenditio non erat omnino inualda. ar. insti.
qui. mo. tol. ob. s. preterea. Itē in glo. iudicauit
ibi heres so. hoc. q h dī d; distingui vt. s. dixi r
no. in. d. l. cācellauerat.

Ex l. sequenti.

Matrimoniu pccus cū polluta p adulteriu
no ualet si uiuente primo marito data sit fides
de ducendo illā post mortem viri.

Escri-
r ptuz.
An q
omittit po-
nere rem in
iuentario
amittat falcī-
diam p illa
re an i totū.
vide bar. in
. l. paulus. j.
ad. l. fal. r qd
no. imol. i. l.
ex facto. s.
iulius longi-
nus. de vul.
r pu. p bal. i.
. d. auē. s; cū
testator i pe-
nul. col. post
Ly. ibi.
ADDE an
qui obmittit
ponere vnā
rē in iuenta-
rio priuetur
beneficio to-
tius bal. c. d.
filio. c. lxxv.
iij. tertio li-
bro r ro. cō.
filio. c. lxxvi.

Laudius. ^{Mō pōt quis iuste ducere in uxorem eandē quā polluit per adulteriū ⁊ a tali uxore tanq̄ ab indigno auferē qđ ei a viro relinquit. b. d. C. Mo. q̄ matrimoniū nō ualet qñ dicit qđ in uxore eā quā polluit p̄ adulteriū: qđ canoniste intelligūt quādo polluit eā data fide q̄ si vir decesserit eam in uxorem ducet: vt. c. fi. de eo qui duxit i ma. quā pol. p̄ adul. C. Op. dicit hic dānatus d̄ adulterio duxit vxo. Lōtra si fuit dānatus ergo decapitat. vt. l. q̄uis. C. de adul. So. glo. q̄ illa pena nō h̄z locū p̄ ista iura. simile habes i. l. ij. §. miles. s̄. ex qui. cau. infra. irro. ⁊. l. qui cū vno. §. adulteriū. j. de re mi. Alia glo. q̄ ē forte melior dicit vt illud qđ dicit tex. in. l. q̄uis: qđ d̄z gladio puniri ē verū gladio materiali vel cū uili scōm gradū p̄sonaz. ita no. in. l. si qs viduā. j. de q̄stionibus. vel dicit qđ hic ex cā fuit minor pena iposita: vt. l. qđ ergo. §. pena grauior. de his q no. infra. C. Itē op. q̄ nō applicat fisco sed certis p̄sonis: vt. l. q̄tra. de inces. nup. Sol. puto qđ hec lex hodie corrigat: q̄a auferē vt ab idigno nec fisco applicat sed p̄sonis q̄ enumerat i. l. q̄tra. C. Quero in isto casu qñ agitur de bonis auferēdis mulieri q̄ ad eā puenerunt a viro: vtrū ad pbationē adulterij sufficiat pbatio condēnationis facte de viro ⁊ vt q̄ nō: vt. j. d̄ adul. l. denūciaffe. C. In cōtrariū facit h̄ lex credo qđ quātū ad cām bonoz sit verū qđ h̄ d̄. Itē quātū ad dissolutionē m̄fimonij idē videt scōz bec iura: s̄z hodie scōm moderna tpa scōm q̄ m̄fimonij dissolutio nullo mō fieri pōt: ut no. in. l. rerū ammotarū. s̄. rerū am. forte nō sufficeret sicut i cā adulterij: vt no. in. d. l. denūciaffe. §. fi.}

Uliere. ^{Quod relinquitur a milite ei quā stupro cognouit a fisco vendicatur. b. d. C. Op. j. de dona. l. affectionis. So. aliud in puato vt ibi aliud in milite ut hic: ita notat in. l. ij. C. de dona. iter uirū ⁊ uxorez. ⁊. l. miles. §. i. s̄. fo. ma. C. Quero qđ in sacer dote uel clerico relinquire p̄ cubine dico idē qđ in milite armate militie. dicit ut no. in simili. j. de re iu. l. miles.}

Eredi. ^{Qui ipugnat accessoriū nō priuat eo qđ sequitur a principali: sed eo solo quo cōsequitur in accessorio. hoc dicit.}

Um tabulis. ^{Qui dicit pupillum fuisse supposituz v̄ scōas tabulas ipugnare. ⁊ iō ei qđ i illis relinquitur auferē ut ab idigno. b. d. Quidā habēt hic dicta snia in ablatiuo: ⁊ tunc stat pprie: s̄z si habes dictā sniam in accusatiuo: tūc subaudi aliud scōm. q̄a fm sniam fm se datam non h̄fet ex testō. C. Op. q̄ iste non sit indignus: q̄a iudiciū nō ipugnat: ut. l. post legatū. §. amittere. s̄. e. ⁊. j. l. pe. So. dicit hic p̄sonā pupilli cui⁹ testm̄ est pupillaris substitutio talē cui pater nō potuit facere testm̄: ⁊ sic pupillare substitutionē ipugnat: sicut si aliqs dixisset testatorem esse suuz seruū: vt. l. inimicitie. s̄. e.}

Ex. §. sequenti.

Inimicitie q̄ iteruenerūt sine culpa legatarij: nō sunt sufficientes ad reuocationē legati. Quoniā. ^{Inimicitie iter legatarium ⁊ testatorē pueniētes absqz legatarij culpa eū legato nō priuat. b. d. C. Et ad euidētā scias qđ cū illa cōcubina quā qs h̄z non dicit qđ stuprū p̄mississe. Itē qđ liberta d̄z patro no in p̄cubinato p̄sentire. als videt delinquere.}

Mo. hūc casuz ad limitationē. l. iij. §. fi. s̄. de adi. le. vt qđ ibi dicit qđ p̄pter inimicitias reuocatur legatū ē verū si inimicitie iteruenerūt culpa legatarij. secus si sine culpa vt hic. qđ tene mētī.

Cū heredis. ^{C. Opp. de. l. i. §. si heres si tab. te. nulle exta. So. vt. l. cācellauerat. de his q̄ i testō delēf. Ex. l. sequenti.}

Sindicus an incurrat penas si maleficia que ignorauit nō denūciauit. Et an ignorātia iuris quo ad fructus cōstituat quē in mala fide.

Eredē. ^{Qui nō vindicat mortē defuncti idignus est hereditate: ⁊ actiōes cōfute nō restauratur nisi ignorātia fuerit decept. b. d. Mo. distinctio nē quā facit hic tex. vtrū actio restituat vel nō: ⁊ qñ restituat restituat directa: vt. l. referre. §. fi. j. d̄ iure fi. C. Op. ille q̄ ignorat nō tenetur accusare vt. l. si ideo. C. eo. So. ibi ignorauit nec poterat certificari habita diligētī indagatione. hic vero ignorauit ignorātia facti sup̄pina qđ facit ad. q. Sindicus tenet denūciare malefactorē sub certa pena. qđ si nō denūciauit q̄a ignorauit. Lerte si gnorauit taliter qđ nō potuit certificari tūc nō tenetur. alias secus: vt hic. C. Quero quid si iste de quo hic loquitur fuit deceptus ignorantia iuris. glo. dicit secus: vt. l. sed si lege. §. scire. s̄. de peti. here. quā signa. tu dic qđ ideo quia ignorātia iuris quo ad fructus nō cōstituit quē in mala fide: vt. l. si fur. §. i. j. de vsucap. ⁊ ibi dixi: ⁊ huic hēs glo. Sria in. l. ij. si qs ē ignorās. ⁊. l. i. C. eo. Ex. l. sequenti.}

An q̄ p̄cepit fructus ex fundo meo teneat ad extimationē vel ad fructus vide in fine.

Um qui. ^{Qui tacitā fidem ac cōmodauit de restituendo fideicommissum tenet ad fructus ⁊ post litis p̄testa. ad vsuras istoz fructuū de rigore. secus de benignitate. hoc dicit. C. Opp. ⁊ videtur qđ vsure istoz fructuū perceptorum ante litis contestata. veniant: vt. s̄. de peti. here. l. heres furiosi. §. fi. So. ibi loquitur in petitione hereditatis alia q̄ ista que competit fisco. Nec solu. videt q̄tra. l. i. C. eo. vbi etiā quādo fisco auferat ab indigno habetur ratio fructuū. Sol. illud verū de rigore generaliter: s̄z de equitate aliud statuitur in hoc casu tm̄ quādo p̄pter fideicommissū tacitum auferatur: vt hic. secus si auferret p̄pter aliam causam vt in contrario. facit. l. cū quidam. §. tacito. j. de vsuris. C. Contra hāc solu. videt j. primo. §. vbi idēz iuris videtur tacito fideicommissū qđ in alijs. Sol. q̄tum ad vsuras differt tacitum fideicommissum ab alijs. licet in multis cuz alijs concordat. C. Quero percepisti fructus ex predio meo: an teneris ad fructus vel ad estimationē. Hic videtur tex. qđ de iure cōmuni quis tenearur tm̄ ad preciaz licet de benignitate aliud statuatur in fideicommissū tacito. quod itellige in fructibus consumptis vt hic: quia fructus presuuntur cōsumpti ex cursu temporis. ⁊ ita ad estimationem deuenitur. ita no. Ly. C. de pigno. actio. l. i. ⁊ glo. in. l. diuortio. §. ob donationes. solu. ma. ⁊ ibi dixi. ⁊ ibi per Ja. de are. hoc etiā probant omnes leges que dicit qđ debent vsure fructuū. ⁊ sic deuenit ad estimationez. hoc est verum quādo fructus debent i specie: vt quia ex fundo percepisti fructus: secus si debes fructus in genere: vt quia peomissi decem corbes frumenti per stipulationem quia tunc non deuenit ad estimationem nisi propter moram fm mare/ q̄ q̄ iij}

Um q̄ ad estimationem deuenit. Et sic sustinetur libellus dicēdo peto fructū si extat si nō peto estimationem ita vult bald. ⁊ ang. in. l. diuortio. §. ob dona. s̄. ma. tri. ⁊ ibi est bona glo. p̄ ista materia. ⁊ bo. dictuz bar. C. Et ibi dixi. p̄ p̄ctica vid no. ta. p̄ p̄mol. i. l. ex diuerso. §. i. ⁊ qđ ibi dixi solu. ma. tri. alias de rei ven.

riam. l. vintuz. s. fi. cer. pe.

Bonis. A quo uniuersa bona auferuntur apud eum onera eris alieni non remanent. tamē iura cōfusa nō restaurant. b. d.

Pro parte. In bonis q̄ auferuntur ex cā taciti fideicommissi si p̄legata nō veniūt & p̄legata itelliguntur putator reliquit: non put de iuris subtilitate debet. b. d. C. p. j. ad tre. l. fideicommissaria. §. fi. L. ex te nō pōt dari alia so. nisi q̄ sit h̄ sp̄ale q̄n auferit hereditas vt ab indigno. cū enī sit penale. iō restringēdū: s; ibi q̄n auferit ab eo ad quē vadit ex voluntate defuncti vt ad fideicommissariū. C. Contra hāc so. facit h̄ tex. q̄ dicit q̄ rō iuris nō inducit diuisionē q̄ est rō cōis. & quo ad fideicommissariū & oēm a quo auferit hereditas: q̄re dic q̄ ista voluntas testatoris v̄ esse solū q̄n grauat de restituēdo nō capaci. sec. si grauat de restituēdo capaci vt in d̄rio. rō q̄ testator libenter voluisset facere heredē nō capace: & q̄ nō poterat fecerat h̄ dē hūc p̄ illo & ad ei' utilitatē. v̄n p̄inde habet acti in nulla pte eū istituisset & legatū solū reliquisset.

Ex. l. sequenti.

Charitus occidēs vxorē vel nō vindicās ei' mortē perdit lucrū dotis delatuz p̄ statutū.

Qui. C. p. de. l. q̄ ab hostibus s. so. ma. vbi nō applicatur fisco sed vadit ad heredes mulieris. So. ibi vir occidit vxorē. iō dotē nō fuit vnq̄ lucratus sed h̄ vxor fuit interfecta ab alio v̄n vir dotē lucratur quā postea p̄dit q̄ mortē nō vindicauit. ita dicit ibi Ja. de are. q̄ tene mētī ad statuta q̄ dicit muliere decedēte i' m̄rimonio sine liberis vir lucratur certā partē dotis vt eā p̄dat si vxorem occidat vel eius mortē nō vindicat.

Ex. l. sequenti.

Quando quis per accusationē testamenti priuetur relicto: ibi. Ex p̄dictis distingue.

Tutorē. Qui ex necessitate officij testamentū accusat ab eo q̄ p̄prio noīe meruit nō repellit. Item q̄n plura iura p̄currūt in p̄sona vnus p̄inde est ac si p̄currāt in p̄sona diuersoz. item pupillus ex facto tutoris p̄dit. sed restituit. b. d. Mo. tex. ibi distincta sunt iura: & vide vltimō. vt. l. i. C. de sa. crosan. eccle. C. p. dicit h̄ tutorē q̄ pupilli nō mine rē. Cōtra tutores nō possunt accusare pupilli noīe: sed suo t̄n. So. exponit glo. q̄ pupilli noīe. i. ad pupilli utilitatē suo t̄n noīe accusat. Idem tenet glo. in. l. cōtraria. & in. l. polla. C. e. hec lec. nō placet: q̄a imo tutor tutorio noīe accusare pōt: vt h̄. & d. l. polla. Mō ob. l. ij. q̄ accus. nō pos. q̄a verū est q̄ nō pōt se subscribere noīe pupilli s; noīe suo. t̄n bene pōt accusare noīe pupilli. simile. C. de iureiur. l. fi. vbi ali' accusat ali' inscribit. & hāc opi. tenet Ri. ma. Dicit h̄ q̄ accusat noīe alieno & nō priuatur legato. s. s. eo. l. post legatū. §. sunt q̄ putāt. & l. fi. in p̄n. s. de inoffi. tes. So. ibi voluntarie accusauit: q̄a officium erat voluntariū: hic de necessitate: quia officium erat necessariū. Cōtra hoc op. s. de ioffi. tes. l. filius in p̄n. vbi loquitur in patre quē cōstat nō teneri accusare cū nō teneat pater rationē reddere: vt. C. d. bo. q̄ li. l. cū oportet. So. eodē mō: q̄a h̄ voluntarie accuset. t̄n est officium necessarium magis q̄ voluntariū. C. Sed h̄ op. s. e. & l. post legatū. §. sunt qui putant. vbi necessitas officij nō excusatur nisi ad hoc cogat. So. aliud in accusatore in cui' p̄tate nō est q̄ snia ferat. aliud i iudice in cui' p̄tate est quā snia ferat. Ex p̄dictis

a C. Pro pte. Istū tex. p̄ decisione no. q. allegat bal. i. l. tāq̄ in. iij. col. & ē sing. h̄ bal. in. l. cū virū in. iij. col. C. de fideicō. & ibi limitauit.

b Qui e vxore. occidit dat. vtrū occidens vxorem vel nō viciscēs mortem eius nō lucratur dotē. adde bal. i. l. sequēs gradus. §. i. s. ad sp̄l. vide bal. lat. j. e. l. fi. i. h̄. & q̄ ibi dicit. ADDE bal. cōsilio. ccc. iij. p̄mo li. bro.

c Utto rez. nō excusa tur. add. no. per bar. i. l. athlete. j. de fal.

distingue sic. q̄nq̄ quis accusat noīe & cōmodo alieno q̄nq̄ noīe alieno & ad cōmodū suū. Pri mo casu aut voluntarie suscepit officium & voluntarie accusat & p̄uas relicto: vt. l. post legatū. §. sūt q̄ putāt. & l. fi. in p̄n. de ioffi. tes. Aut necrio assumit officium & necrio accusat: & tūc relicto nō p̄uas: vt h̄. & l. p̄ legatū. §. aduocatū. s. e. Aut necrio assumit officium & voluntarie accusat: & tūc idē q̄a relicto nō p̄uas: vt. s. de ioffi. tes. l. filius in prin. secus in eo q̄ voluntarie fert sniam vel voluntarie fert testimoniū. h̄ de necessitate assumpserit officium iudicādi vel testificandi: ut. s. e. l. post. §. bis h̄o. & §. q̄ dā. Secōdo casu q̄n accusat noīe alieno ad suū t̄n p̄modum: ut in accusante hereditario noīe: & tūc aut accusat spōte & p̄uas relicto: ut. l. fi. in p̄n. s. de inoffi. tes. s̄m uerā lec. quā tenui in. l. post legatū. §. q̄ accusauit. s. e. Si h̄o de necessitate accusat ut q̄a accusationē institutā p̄legat. tūc relicto nō p̄uas: ut. l. filius. §. i. s. de inoffi. tes. Itē dicit hic q̄ q̄n diuerso iure rē. Cōtra. s. de pac. l. si plures. So. q̄nq̄ habet respectus ad substantiā p̄sonē: & tūc vna p̄sona nō pōt haberi loco pluriū: ut in d̄rio. q̄nq̄ habet respectus ad officia. & tūc officia sunt inter se cōpassibilia unus pōt sustinere personā plurimū: ut h̄. & l. iij. s. de adop. & ibi per Guil. Si h̄o sūt officia repugnātia tūc secus: ut. l. q̄ quis. s. de postu. & l. fi. de offi. p̄to. & l. ille a quo. §. tēpestiuū. j. ad treb. Itē dicit h̄ q̄ legata p̄ pupillū perdēt nisi p̄ restitutionē. s. de. l. polla. C. e. Glo. so. plurib' modis. tu dic q̄ pupillus h̄z duplicē uīā uel perēdi restitutorē s; itegrū: ut h̄. & l. post legatū. §. etati. s. e. uel agendi s; tutorē: ut. l. d̄ria. & hec ē h̄o so. Alia so. est q̄ pupillus priuaf legato. verum est si pōt reuerti s; tutorē: ut. l. d̄ria. secus si nō pōt: ut h̄. & l. post legatū. §. etati. s. eo. & q̄ nō pōt reuerti s; tutorē cōtingit trib' modis: uel q̄a tutor nō est soluēdo: uel q̄a facto coactus a mīe uel libertis: uel q̄a p̄bationes erant deperdite sine culpa tutoris. ita loquitur tota glo. in. l. polla. sed h̄ sol. nō placet: q̄a etiā q̄n tutor pōt cōueniri pupillus d̄z h̄re duplex remediū: ut. l. etiā. & l. et. C. si tu. uel cura. interue. Itē dicit hic q̄ pupillus p̄uas nisi a p̄cipe rē. p̄tra imo potest petere restitutionē suo iure: ut. s. e. l. post. §. etati. So. q̄ tex. dicit cōseruata sunt. nō intelligas q̄ in quolibet pupillo sit necessariū unū rescriptū: s; itelligas q̄ sūt cōseruata p̄ rescriptū. s. quo dicit in. §. etati. Itē dicit hic in fi. q̄ tutor est q̄si patronus pupilli: & sic inuit q̄ patronus pupilli nō p̄deret ius suū. Cōtra. s. de inoffi. tes. l. fi. in prin. & l. post legatum. §. sunt qui putant. Sol. dic patronus. f. necessarius: & sic non obstant cōtraria: ut. l. post. §. aduocatū. s. eo.

Ex. l. sequenti.

Spuri q̄ dicitur: ibi. Hoc p̄ misso. Et an spurij possit reliqui a patre: & an possint legitimis substitui: ibi. Quero. Et an succedat matri: ibi. Quero an. Et an parētes eis: ibi. Quero quid. Et an sit modus p̄ quē pater possit relinquere filio spurio: ibi. Quero vtrum. Et cui applicet cū palā spurio relinquitur: ibi. Quero. Et qd̄ obeat facere ille s̄m p̄scientiā qui tacite rogatus est de restituendo spurio: ibi. Quero qd̄. Et an heres teneatur r̄ndere possiōi an fuerit tacite rogat': ibi. Quero. Et aliqd̄ auferat alicui: an debeat applicari fisco uel cui: ibi. Verū.

Gener. Solo ratio cōiunctio nis nō inducit p̄sumptionē fraudis. hoc primo. secūdo ut lo

Partial text from the right margin, including fragments of legal commentary and references to other works.

I gener. qui sunt spurij. Spurij q sunt habes etia tex. in. l. iij. C. so. matri. r de istis oib vide ajo. in sum. C. de natu. lib. Spe. in ti. de suc. ad intef. s. i. v. nunc de naturalu. r in ti. q. fi. sint legi. r Bar. in. l. p. rentes. de in ius voca. r do. anto. in. c. p. venerabile. qui fi. sint legi. Et an idem sit bastardus qd naturalis. vide bar. r Jmol. in. l. ex facto. s. si quis rogatus. ad treb. r Bal. in. l. cu acu. tiffimi. C. de fideico. add Dy. i tracta tu de succes. ad intesta. r Dy. i rubric. alias in. l. i. s. de p. cubi. r ibi apostil. la. r Bal. in. au. licet. C. de natura. li. be.

ADDE qui dicit spurij q naturales pe. de anch. cōsilio. cly. vj. oldra. cō silio. cxy. pau. de cast. consilio. cxy. vij. r an nati ex spurij di canis nobiles vide dy. i cō silio icipiente i dei noie di lligerit consi derata r pe. de ancha. cō silio. ccc. c.

Ex sacer. dote. Et ad de qd natus ex clerico in sacris dicit intellectuosus fm gl. r bal. in. l. ij. C. de epil. r cle. r adde qd no. gl. in au. q. mo. na. effici untur sui. in. s. h. i. v. par ticipiu. r i. l. vulgo. d. sta. homi.

Ricard^o malum. Et qualiter isti spurij r isti naturales succedat r etia qualiter eis succedat po nit plene an ge. in. s. h. i. au. qui. mo. natura. effi. sui.

Succe. dat matri. Spurij an succedat ma tri. Item ad de qd talis spurij non pot succede re ad pias cas. vt not. bal. in. l. i. in. xij. col. de sacrosan. ecclie.

Non succederet. Itz adde qd valet relictū factus spurio si ingrediatur monasterium fm Bui. de cu. r bal. in. l. i. in. v. col. C. de sacrosan. ec. in lec. no. in repeti. quod no.

An pareres. adde bal. i au. l. 3. C. de na. lib. r bar. i. l. i. i. h. fm. j. d. r tab. g. C. Unū modū. vtrū sit aliqs modus reliquedi spurio filio. r vtrū possit spurij substitui filio legitimo. vide bar. in. d. l. q. cōdi. adde tū q bal. i. l. pater. de heredi. isti. dicit q filius creatus ex nepharo coitu est in oibus capax ab extraneo hō a patre allegat glo. fm. in au. q. mo. na. effi. sui. Si fi. imo. etia a fratre. l. fi. to. q. vbi est tex. no. r ibi vide no. p. doc. s. de vul. r p. r cautela vide bal. in. l. iij. in fm. d. de lib. r possib. r flor. in. l. qui

testamento. s. de pba. r vide bal. in au. ex complexu. de incef. nup. r bal. in. l. ea quā de fideico. **ADDE** An sit aliqs modus reliquedi bal. r filio cxy. r cxyvij. tertio libro. r an a fratre legitimo possit istui vide cū dem consilio quinto. primo libro.

Debet ali a patre. Et adde bar. in au. ex cōplexu. de incef. nup. r ibi li mitat nō p. cedere in no touo icesuo so. r fm bal. in. l. id quod paupibus. d. epil. r cle. pa ter pot ipm priuare ali mentis. **In dote.** S; istud ar. de dote ad alimeta sem p nō pcedit vt p Jmol. i multis exē plis in. l. i. so lu. ma. r ad de quod no. bar. i. l. ticio cētū. s. ticio genero. i. v. s. dō est vidē duz. j. ti. i. r qd no. l. y. r bal. in. l. ma. ter. C. de tu re dot. dicit post bal. i. l. ob es. C. de pdijs mi. r bal. r imol. in. l. meuius. s. duob. in. iij. q. d. le. ij. Sed de ali mētis ad legi timā bene pcedit arg. fm bal. in. l. filius. C. de ioffi. tel. i le gitima eni p cedit de pla no. r deuidi cas sicut i ali mētis. bal. i. l. si quis in suo. co. ti. et vide bal. i. l. si qd incesti. C. de incef. nup. **ADDE** An sicut spuria debet alimē tari ita r eodē modo do tari. abb. cō silio. cxy. se cūdo libro. **Dote r alimeta.** Et tenet bar. i. l. vxo. s. pa ter natura lis. de le. iij. r bal. in. l. fi. C. de dot. p mis. sed vide bal. in. l. ma. ter. C. de tu. re dot. **Nisi exce. dat. vid bal.**

in. l. eam quam. C. de fideico. in. xv. col. **Esse filii.** Relictū filio spurio palā an applicet fisco. vide ang. r imo. post glo. in. l. ex facto. s. iulius lōginus. de vul. r pu. p. bar. in. cōn. incipi. dōs dñicus theobaldi. r qd no. bal. in. l. si qd presbyteris de epil. r cle. r bar. in. l. i. C. de natura. lib. r ibi bal. r bal. in. l. h. in vit. col. r seq. C. vñ legi. Et qd si heres tacite fuit rogatus restituere spurio habet p bal. in. l. etiā. C. ad. l. fal. Et qd dicit spurij vel vulgo pceptus. vide late bal. i. l. si qua illustris. C. ad orf. Et qd naturalis vel bastardus. vide gl. in. c. nisi cū puidē. de renū. r no. bar. in. l. ex facto. s. h. qd. ad treb. r l. y. in. l. qd qd ad. l. iul. maic. r vide bal. sup. Jmo. in. c. nisi cū puidē. de renū.

qq iij

ADDE An
cōcubina he
res instituta
rogata resti
tuere filijs
suis videat
accōmodat
se tacitā fide
ro. consilio.
ccccxxvij.

Postio
ni responde
re. Not. hic
duas glo. qñ
quis teneat
rūdere posi
tioni crimino
se. vide qd
no. bal. in. l.
iiiij. C. d. edē.
q bal. in. p. si.
incip. scyus
de spoletio. z
qd dixi l. d.
l. nō itelligi
tur. s. tacitā
z vid ad bec
dicta bar. in
l. ij. s. qd ob
seruari. de
iura. cal.

Expresse
mutatam.
Quid aut si
clericus fra-

de le. i. z hoc pnto verū. Non ob. l. i. C. de na.
li. z. l. si qd incef. C. de incef. nup. quia loquūtur
in spuris natis ex illo coitu sic improbaro. alias
remanent iura cōmunia q remanet apud here
des scriptos vel venietes ab intestato. z ita repe
ri consultū per dñm Aldra. Non ob. leges que
loquūtur de tacito fideicōmissio: qa in eo auferū
tur bona ipsi heredi qui accōmodauit tacitā fi
dem ppter eius delictū cōmissum in accōmodā
do fidem. qui aut palā rogatur nullum delictū
cōmissit. facit. l. in fraudem in fi. s. eo. C. Quero
quid debet facere fm cōscientiā ille qui est tacite
rogatus de dando. Puto salua rōne theologo
rum legaliter loquēdo q debet dare fisco fm cō
scientiam. nec potest dare spurio vel retinere: qd
pater: qa tenendo dicunt male fidei possessores
vt. l. eū qui. s. e. si malefidei ē. z omne quod nō
est ex fide est peccatum: vt. c. qm̄ omne. extra de
prescrip. extranea autē persona indubitāter pōt
relinquere spurio: vt no. in auē. q. mo. natu. effi.
sui. in fi. p. bal. in. l. si is qui. de vul. z pu. C. Que
ro vtrū heres teneat huic positioni rūdere. an
fuerit rogatus tacite de restituēdo vel nō. Hoc
habui consulere de facto. dubiū facit: quia iura
canonica dicunt q quis nō debet se p. d. ere: z iu
ra nostra dicunt q istis interrogatiōibus p. quas
aliquis detegitur nō debet responderi: vt. l. q iu
raste. s. si pater. de iureiur. z. l. si a te. s. de excep.
rei iudi. In p. rariū dixi q teneat respōdere pri
mo per iura ciuilia vbi quis tenet per iuramētū
respondere an reliquit vel nō: vt. l. marcellus. s.
.i. s. re. amo. z ibi de his dixi. z. l. lex cornelia. s.
hac lege. de iniur. z de iureiur. l. iij. s. i. z ibi not.
z de hoc habemus in casu nostre questiōis. j. de
iur. fis. l. nō intelligitur. s. tacitā. z ibi glo. parua
que dicit q per confessionem zc. vnus ergo mo
dus pbandi in crimine fideicōmissi est per cōfes
sionem. ille satis innuit debere fieri de hoc inter
rogationē quasi per iuramētū cogat quis respō
dere: an possideat vel dolo desijt possidere: vt. l.
quotiēs. s. pretor. s. de noxa. z de rei ven. l. qui
petitorio. in pri. ad hoc facit glo. s. de offi. asse.
l. i. sup. verbo postulationibus: vbi aliquis inter
rogatur de sua turpitudine. Nec ob. qd canonī
ste dicunt q quis nō debet se p. d. ere: qa etiā fm
eos in criminibus que impediūt retentionē be
neficij tenet quis respondere. ita tenet Spec. in
ti. deposti. s. vij. v. xij. per Jo. an. extra de elec. c.
dudū. el. ij. z de accusa. c. inquisitionis. sed in p.
posito tale crimē impedit retentionē beneficij:
quia talis heres est indignus retinere heredita
tes z possidet mala fide z tenet de fructibus: vt
.C. e. l. i. z. l. eum qui tacitū. s. e. Ergo manifeste
cōcluditur q pōt cogi respondere. Non ob. l. q
iurasse. s. si pater. z. l. si a te. s. de excep. rei iudi.
quia ibi ideo qa per illas interrogatiōes exami
naretur q prius decisum est per sniam vel iura
mentū: qd iudex parti nō debet: vt. l. si duo pa
troni. s. idem iur. in fi. s. de iureiur. z qñtū ad ma
teriā de spuris ista sufficiant. Verū qa in isto
titulo z alijs locis. fit mentio quādo aliquid au
fertur alicui an debeatur fisco: vel quibus. Glo.
vult summare in. l. heredes. C. e. z ibi per Ly. z
in veritate imperfectissime loquit. ideo p. decla
randa ista materia sunt quattuor vidēda per or
dinem. primo quādo defectus obuēnit ex pso
na defuncti. secūdo quādo venit in persona illi
cui aliquid reliquit. tertio quādo testamētum
deficit sine defuncti volūtate. quarto quādo de
ficit ppter voluntatem defuncti expresse muta
tam. Primo casu dic aut testator cū nullo pos

set testari z veniunt venietes ab inte. vt. l. i. s. pla
ne. j. de suis z le. nisi. ppter suū delictum bona
essent publicata: vt. l. eius. s. i. s. de res. qd tamē
hodie est imutatu p auē. bona dānator: qd dic
vt dixi ibi: aut pōt cū quibusdā testari: cum qui
busdā nō: qa nō cū filiis spuris vel incestuosus.
Et dic aut eis reliquit palā. z regula est q venit
ad illos ad quos veniret ab intestato acsi relictū
nō esset: vt. l. nō intelligitur in pn. de iure fis. z. l.
lucius. s. testō. s. de le. i. fallit. C. de na. li. i. C. d
incef. nup. l. si quis incef. s. ibi defertur certis
personis eis cessantibus locus est fisco vt ibi p.
z hoc quādo sine delicto heredis. als si delictū
heredis eet i aliquo. dicā. j. Secūdo casu pri
cipalis est quādo deficit per defectum illius cui
relinquitur. z iste est magis difficilis casus q ali
quis. quo casu dic q circa istū casum habes cōsi
derare quattuor tēpora vel qnqz. naz quādoqz
causa quare aliquis repellitur a relicto cōtingit
ante testamētū. quādoqz in ipso tēpore quādo
testamētum fit. quādoqz post testamētum ante
mortem. quādoqz in ipso actu mortis. qñqz post
mortem. Si ista cōtingunt ante testamētum dic
quādoqz ista causa totaliter statum persone an
nihilat: vt qa efficitur seruus pene. z iste dicitur
oīno incapax z remanet apud heredē ab intesta
to: vt. s. ti. i. l. si in metallū. quādoqz status eius
nō annihilat sed minuit: vt qa perdit ciuitatez:
vt. l. cognitionū si. j. de ordi. cog. tūc an talis sit
capax vel idigus sunt. opi. inter doc. l. i. C. de be
redi. insti. z consueui tenere q sit oīno nō capax
vt. l. i. s. pe. j. de p. r. a. z. l. si necesse. s. si depor
tatus. j. de bo. li. quādoqz status eius nō minui
tur: sed ppter aliam cām ius eū capere non per
mittit: z isto casu aut hoc cōtingit sine sui culpa
z nō applicatur fisco: vt. d. l. aufertur. in pn. z ibi
not. j. de iure fis. z dixi. s. de filio spurio: aut hoc
cōtingit sui culpa: z tunc est indignus z applica
tur fisco regulariter: vt. s. e. l. claudius. z. l. se. fal
lit. C. de secū. nup. l. i. vbi applicat certis perso
nis: vt ibi dicitur. Secūdo tempus est quādo
causa qre nō potest capere cōtingit in ipso actu
testandi z hoc cōtingit duobus modis: aut cā
est ideo qa se ascribit in testamento z habetur p
nō scripto cum lex presumat illam voluntatē nō
esse veram: vt. s. ti. i. l. i. z. C. de his q se ascri. per
totum: vel cōtingit qa cogit testatorē ad testa
dum vel nō. z hoc casu cui applicatur dic vt. l. i.
.s. i. s. si quis ali. te. pbi. Ratio huius potest ee
qa cum coacta sit voluntas heres institutus hāc
voluntatē defuncti habet vt idignus merito ab
eo pōt auferrī z applicari fisco: vt. l. in fraudem:
z. l. se. z hic. si tamē iste cui debebat restituere tē
pore mortis superuixerit vt h dicitur. Tertium
tempus est post factum testamētū quādo causa
supuenit post factū testm̄ ante mortē. quo casu
dic aut superuenit causa nullo cōmissio contra te
statorē: z tunc idem qd. s. dixi quādo causa an
testamētum suberat: vt. d. l. si in metallū. s. ti. i.
Aut aliquo pmissio ptra testatorē: z tūc aut hoc
fuit cōmissum cōtra eū de facto absqz aliquo iu
ris colore z legatū videtur tacite reuocatu nec
applicatur fisco: vt. l. iij. s. si. s. de adi. le. z. l. si ini
micie. s. eo. aut adhibito aliquo iuris colore z
tunc aut hoc faciens nō psequatur pmodū p
prie rei familiaris: sed magis vindictā z legatū
videtur reuocatu: ut. l. qui filius. s. seia. s. s. adi.
le. aut psequatur pmodū rei familiaris: z tūc
est idignus z applicatur fisco: ut. s. e. l. si inimici
tie. in fi. z hoc si legatarij culpa deprehendant:
vt. l. cū tabul. s. i. s. e. z predicta hā regulariter.

trem sibi he
redē instituit
qui tacitā fi
de sibi accō.
modauit de
restituendo
hereditatem
spurio an be
reditas ap
plicetur ec
clesie an fis
co. vide no.
bal. in. l. si qd
f. s. byter. C.
d. epif. z cle.
z de his. z d.
oibus alijs
Tide plene
bar. i. cōsi. in
cip. vñ do.
ninus ma
gistri theo.
bal. vbi ē
dicit q spu
rius nullo tē
pore p. scribit
hereditatem
patris. Et b
hac materia
hēf bal. in. l.
lata. C. d. ap.
z adde no. p
Ly. z Bal. i.
l. q. quis ad
l. iul. maie.
vbi oīno vi
de. z de ma
teria etiaz p
bal. in. l. be
reditas. C. e.
z breuiter p
euz in. l. i. in
iij. col. C. b
sec. nup. per
bal. z Imol.
in. l. iij. s. de
testa. p. bal. i.
l. etiā de his
q. vt indig.
alia ad. l. fal.

Si vero capiebat. Ad uerte ad. d. .i. si ab hostibus. s. i. q. l3 bart. hic dicit qd illud lucrum iō remanet penes heredes vxo ris z nō applicat fisco qz illud lucrum qz ibi percipiebat maritus ex pūctione hoīs. secus si ex pūctione .i. deserec lucrum: qz priuato eo cui debebat applicabitur fisco: nō autez remanebit a pud heredes defuncti. sed ipse Bar. in .d. l. si ab hostibus. tenet qd ibi illud ideo est qz ē spale i lucris specialibz .i. .i. C. de sec. nup. tñ illud est falsuz: qz qz casum. l. z qz mortez. j. de iure fisci. vbi lucrum erat votale z tñ non applicat fisco. vnde opinio sua hic mihi videt verior p qua facit in arg. l. cel. sus. s. de ar. bi. Sed etiā qz illa opi. vi def casus in .l. cū rō. j. d. bo. d. vbi si lra herederat ltituta. z sic capiebat lucrum ex dispositioe hoīs. z tñ ibi dicit qd si testator iteruenit applicabil hereditas fisco nō aut here. dibus venie tibus ab ite stato vel aliis ad idē. l. lucius. de iure fisci. sed pōt dici s3 Imol. in. d. l. si ab hostibz rñdē do ad. d. l. cū rō. z ad. d. l. lucius. qd illud est in lucro hereditatis vt difficilius p daf vt ptz ex bis qd habent in. l. iij. s. h. cū se. z. l. ex pte. s. de adimē. le. Et facit qd no. bar. in. l. bec conditio.

fallit in auē. si captiui. C. de epis. z cle. ubi nō applicatur fisco sed ecclesie. Item fallit in auē. liberi z furiosi. C. de epi. audi. Quartū tēpus est qñ causa supuenit ipso tēpore mortis. z hic aduerte: aut talis cā fuit ex causa sue negligētie: aut ex dolo. utputa qz testator rē iteremit. primo casu est indignus: ut. s. e. l. indignum. secūdo casu si quidē ipse capiebat ex legis dispositione ab ite stato similiter est indignus z applicatur fisco: ut .s. e. l. si inimicitie. i. si. z hoc si legatarij culpa de prebēdit: ut. l. cū rō. in. fi. j. de bo. dā. Si vō capiebat ex dispositione hoīs tunc non capit sed remanet apud eos quibus est relictu: ut. l. si ab hostibus. s. i. s. fo. ma. Ultimum tempus quādo talis causa superuenit post mortē. z isto casu semper talis causa facit quē indignus z omnino nō capace: z facit. l. locū. in. prin. z. l. heredi. z. l. ei. s. e. fallit quādo talis causa respiciebat pmoditatem certe persone: vt. s. e. l. post legatum. s. amittere. z. C. de. l. pe. tunc enim illi psonē applicatur non alij. put lex disposuerit: vt dictis. ll. hoc mō pōt intelligi. l. hoc amplius. de fideicō. De tertio casu z quarto nō dico nunc.

De conditionibus z demonstrationibus. Rubri. l. 1. 27

Quid sit conditio dicitur in. l. i. quid sit demonstratio dicitur. j. e. l. demonstratio. s. i. quid sit modus dicitur in. l. quibus diebus. s. h. j. co. De natura conditionis causalis vel mixte dicitur. j. e. l. in testamento. De natura conditionis impossibilis dicitur. j. de cōdi. insti. l. i. De natura demonstrationis cause z modi dicitur in dictis. ll.

Ex. l. sequenti.

Quid sit conditio: ibi. Expediamus. Et an dictio si. semp inducit conditionē: ibi. Primo. Et an dictio cū. faciat conditionē: ibi. Secūdo. Et ibi aliquas differentias inter si z cum vide. Et an dictio nisi. faciat conditionē: ibi. Tertio. Et quid de dictione alioqn: ibi. Quarto. Et quid de dictione alias: ibi. Quinto. Et quid de dictione siue: ibi. Sexto. Et quid de cōiunctione copulatiua: ibi. Quero quid. Et qd importet dictio quoad donec qd diu: ibi. Et quero. Et qd de dictione duz quousqz qñqz z qñ: ibi. Quid de dictione dum. Et qd de aduerbijs loci. z quid de aduerbijs qz tiratis an faciāt conditionē: ibi. Alterius. Et qd de aduerbijs negandi: ibi. Alterius quero. Et an p ppositiōes inducat conditio: ibi. Tertio pncipaliter. Et an ex vi noīs inducat conditio: ibi. Quarto. Et an pnomē conditionem faciat: ibi. Quinto Et an relatiuū substātie quis vel qui. inducat conditionē: ibi. De relatiuis. Et an conditio que inducitur p relatiua sit tacita vel expressa: ibi. Sed qro. Et an verbū inducat conditionē: ibi. Sexto. Et quid de participio: ibi. Septimo. Et quid de gerundijs: ibi. Octauo. Et quid de supinis: ibi. Nonno quero.

Legatis que relin

quuntur. Primo ponit vnā diuisionem trimembrē cuz vna exceptione vsqz ibi: cū dies. ibi ponit vnū dictū de natura secūdi membri: vsqz ibi: dies autē. ibi ponit vnū qrtū mēbrū sm gl. vel dic ibi declarat secūdū mēbrū debere intelligi de die certa an. s3 incerta quādo. vsqz ibi: est autē. ibi ponitur declaratio exceptiōis. C. op. de. l. vbi. s. fi. cū si. tene menti secūda so. vt in qualibet earū no. C. secundo op. de. l. si ita. s. pegasus. C. Tertio op. de. l. stipulatio ista. s. inter cetera. cū simili. Sol.

glo. aliud in die incerta. Contra hoc facit. C. de fideicō. l. post mortem. dic ut ibi: z dicitur. j. ad treb. l. sed si ante. C. Quarto oppo. j. e. l. heres meus in pn. sed bec intelligitur sm illā: vt ibi in prima glo. no. z illa q expediat dicere circa diez certā vel incertā dicemus in. l. p. raria. glo. hic tāgit. Expediamus aliqua vtilia circa pditionē. primo quero quid sit conditio. Respondeo cōditio est quedā legati suspensio cuius de futuro defectus vel confirmatio dependet sm glo. s. in rubrica. z l3o in summa de condi. inser. qd non placet in eo q dicit legatū suspendi: quia etiā alie dispositiones suspendunt per conditionē: vt cōtractus z sententia z similia. Item q dicit suspensio non est verum. nam suspensio nō est effectus pendētis cōditionis z nō est conditio: vt. s. si cer. pe. l. pecuniam z. l. itaqz. z patet per omnes. ll. huius ti. que ipsum actum qui pēdet ex futuro euentu vocant conditionē. Item in eo quod dicit cuius zc. aut enim intelligas cuius. f. cōditionis. z tunc male sequitur defectus seu cōfirmatio pendet ex futuro euentu. nō enim ipsa conditio confirmatur: sed in ipsius existētia alia dispositio suspenditur. Euentus dico generalit siue consistat in facto siue i iure: vt. j. e. l. multū. Item siue affirmatiue siue negatiue: vt. j. e. l. in facto. Futurus dico ad differentiā conditionū de preterito vel presenti que nō sunt pprie conditiones: vt. l. institutio talis. in. fi. de cōdi. insti. z. j. e. l. eas. in. prin. z. l. si ita stipulatus fuero hāc summā. de vbo. obliga. z. s. si cer. peta. l. itaqz. z ibi no. vbi cūqz enim lex reperitur pditionez appellare que ē de preterito improprie loquitur lex: vt no. s. de. l. e. l. si sic. s. i. in glo. super verbo demonstratio. z no. j. e. l. in cōditionibus. s. i. s. de here. insti. l. ij. in glo. super verbo inesse. In quē dispositio suspenditur hoc dico ad differentiā diei certe: que dispositionez nō suspendit: vt h. z. j. de vbo. obliga. l. cedere diem. quod dic vt dicam in. l. heres meus. Item ad differentiā cōditionis necessarie que non est conditio: vt. l. in illa. s. h. j. de verbo. obliga. z de noua. l. si pupillus. s. sub conditione. item ad differentiā conditionis impossibilis que nō suspendit. ideo nō est conditio: vt. j. e. l. ij. dicam plene in. d. l. i. de condi. insti. C. Videndū est ergo per que verba introducatur cōditio: z si videamus tam de cōiunctionibus qz de positionibus aduerbijs z ceteris partibus orationis. Primo ergo quero de natura huius dictionis si. vtruz inducat semper conditionem. Glo. videtur dicere q sic fallit quandoqz in. l. muto. s. i. s. de tutel. z quod ibi not. Tu dic latius quādoqz h dicitio si. respicit verbum presentis vel preteriti temporis: tūc non facit conditionem: vt. d. l. si ita stipulatus fuero hanc summam. j. de verbo. obliga. z. s. dixi. z dicam. j. e. l. demonstratio. s. i. z omnia iura que conditiones in preterituz appellant conditiones loquuntur improprie. Aliquando respicit verbum futuri temporis: z hic aduerte. quādoqz ille futurus euentus est certus omni certitudine. quādoqz est certus an. sed incertus quādo. vt mors. alquando est omnino incertus: vt sunt cōmuniter omnes conditiones. Primo casu non facit conditionem: vt. s. dixi. Secundo casu sunt glo. contrare. nam quidam dicūt q h adiectio si moriar non facit conditionez: vt not. in. d. l. si pupillus. s. sub conditione. de noua. in. prin. glo. z. l. y. tenet ibi. z. C. de here. insti. l. ex tranē. Contrariuz tenet glo. in. l. in omnibus j. de reg. iur. z. l. y. in. d. s. sub conditione. z ista

la picola. j. s. p. di. z demō. cogita q bar to. hic etiā tenet pau. d. ca stro in. d. l. si ab hostibus. ANDE bal. cōsilio. cery. iij. prio lib.

De conditi. z demōstra. Rubrica.

Quid sit pditio. h habet diuisio z remissio totius tituli. ad de bonā gl. in. s. lōge in sti. de leg. et qd no. in rubri. C. d. sal. causa. z. l. i. i. C. d. hie que sub modo.

Legatis l. qd sit cōditio.

Et vide per doc. s. in rubri. post gl. p. bal. i rub. C. de insti. z substi. ibi im proprie loq tur ter. z v. de ad hoc q habes post bar. in. l. cuz ad pñens. si certū peta.

Loquitur improprie. oia iura q cōditione in preteritū appellāt improprie loquuntur. ad h que. s. dicta sunt pri. in diffinitione dixi in. d. l. cū ad pñens si cer. peta.